

بیان معنوی ۱

مجموعه سخنرانی‌های استاد پناهیان (۲۰۵ جلسه)

— فهرست موضوعات —

۱. اهل عمل	۱۳. مروری بر ریشه‌های واقعه کربلا
۲. دین و دنیا	۱۴. ابعاد حیات
۳. احساسات حسینی	۱۵. معنویت و تدبیر
۴. کمی از اسرار ولایت	۱۶. اولین فضیلت، آخرین امت
۵. ولایت‌گریزی پنهان	۱۷. چگونه یک نماز خوب بخوانیم؟
۶. امام دل	۱۸. زندگی در بستر شهادت
۷. باور علم و قدرت امام	۱۹. سحرخیزان
۸. سیاست و معنویت در حماسه حسینی	۲۰. ربّنا؛ مروری بر ربّناهای قرآن
۹. مهر و قهر در سیره نبوی	۲۱. ولایت اعظم
۱۰. لطافت عقل	۲۲. نقد تمدن غرب
۱۱. حرمت آبرو	۲۳. شکوه امر خدا
۱۲. آثار تربیتی عزای حسین (ع)	۲۴. درد دین
	۲۵. اولین قدم برای معرفی دین

موسسه عصر بیان معنوی – ناشر آثار استاد پناهیان

تلفن تماس: ۰۲۱,۷۷۶۵۰۵۷۷

پیامک موسسه: ۱۰۰۰۱۳۱۳

پست الکترونیکی: bayan.manavi@gmail.com

Sales@BayanCenter.ir

پایگاه اطلاع رسانی بیان معنوی: www.BayanManavi.ir

فروشگاه اینترنتی موسسه بیان معنوی: www.BayanCenter.ir

مرکز پخش و ارسال محصولات به سراسر کشور: ۰۲۱,۷۷۶۵۰۵۷۶

اهل عمل

(حرم حضرت معصومه (س) - رمضان ۸۵ - ۲۴ جلسه)

معرفی بحث

این یک قاعده است که گاهی از اوقات باید از «عمل» شروع کرد. یعنی به جای اینکه «معرفت» مان زیاد بشود تا عملمان درست شود یا اینکه «دل» مان و انگیزه‌هایمان را درست کنیم تا عملمان درست شود، اول باید از «عمل» شروع کنیم... یکی از امتیازهای بسیار مهم عمل این است که راحت‌تر از اندیشه، اعتقادات و گرایش‌ها قابل کنترل است. اگر انسان بخواهد «فکر» و «قلب»ش را کنترل و اصلاح کند، خیلی سخت است. اما کنترل «عمل» ساده‌تر است. آنوقت «عمل» خودش «فکر» و «قلب» انسان را اصلاح می‌کند... لذا ما باید از عمل به عنوان مربی و استاد اخلاق استفاده کنیم. عمل گرایش‌های ما را تنظیم می‌کند... تأثیرات عمل بر اندیشه چیست؟

در این جلسات، استاد به تأثیرات عمل بر روی ابعاد دیگر انسان و راه‌های پرورش و توجه به «عمل»، می‌پردازند. و مباحث کاربردی و مهمی را در این زمینه مطرح می‌فرمایند. این بحث علی‌رغم اینکه ۲۴ جلسه است، به جهت کاربردی بودن آن، بسیار مورد استقبال قرار گرفته است.

فهرست

جلسه ۱

ارزش عمل

- اهمیت عمل

- روزه دست‌مایه تقوا

- نقش عمل در معرفت و گرایش‌های ما

- نمونه‌هایی از اهمیت عمل

- برخی از امتیازات عمل

- نتیجه اهمیت قائل شدن برای عمل

- حربه‌های شیطان برای از بین بردن اثر عمل

- قبل و بعد از عمل خوب

- قبل و بعد از عمل بد (گناه)

- روضه

جلسه ۲

حوزه‌های تأثیر عمل (۱)

- لزوم رواج فرهنگ بهادادن به عمل
- تأثیر عمل در عالم هستی
- فرامین الهی دو گونه‌اند
  - ارزش روزه به این است که عملی سلبی است.
  - معنای غلط ترک
- چرا خداوند اینقدر اصرار دارد ما گناه نکنیم؟
- روزه

جلسه ۳

حوزه‌های تأثیر عمل (۲)

- تأثیر عمل در گرایش‌های ما
  - یک قاعده فرعی [که از تأثیر عمل در گرایش‌ها به دست می‌آید]
- تأثیر عمل در علم ما
  - مثالی از علم روانشناسی
- اثر عمل بر عالم هستی
- روزه
  - روزه حضرت حر
  - روزه اباعبدالله الحسین

جلسه ۴

نتایج بها دادن به عمل

- مثال‌هایی دیگر از اثر وضعی عمل در عالم
- ارزش عمل از دیدگاه قرآن
- روضه کربلا

جلسه ۵

عمل مداوم (۱)

- خلاصه‌ای از مباحث گذشته با استفاده از آیات و روایات
  - مرور بحث‌های گذشته
  - آیات و روایات مربوط به بحث‌های گذشته
- بی‌نشاطی، یکی از مشکلاتی که بر سر راه عمل قرار می‌گیرد
  - اهمیت فرصت طلبی
  - مواقع بی‌نشاطی فرصت طلایی برای اهل عمل شدن
- رسول ترک کسی که با یک عمل نجات پیدا کرد
- روضه حضرت زینب (س)

جلسه ۶

عمل مداوم (۲)

• ضرورت عمل مداوم

• اثرات عمل مداوم

○ اثر عمل مداوم بر جسم انسان

○ اثر عمل مداوم بر روح انسان

▪ (۱) اصلاح و از بین رفتن خصلتهای بد

▪ (۲) تعادل شخصیت

• روزه حضرت سیدالشهدا(ع)

جلسه ۷

عمل حداکثری

- ۱. انسان‌ها دو دسته‌اند، حداقلی و حداکثری
- ۲. تلقی از دین و اخلاق نیز دو گونه است، حداقلی و حداکثری
- ۳. توصیه‌های دین نیز دو گونه است، حداقلی و حداکثری

جلسه ۸

عمل دقیق و تمیز

- دقت و تمیزی ویژگی عملِ اهل عمل
- اهمیت کار دقیق و تمیز در زندگی فردی و اجتماعی
- واقعیت‌های اخلاق در غرب

جاسه ۹

پرکاری (چگونه پرکاری را تبدیل به فرهنگ کنیم؟)

- تفاوت‌های طبیعی مردم مناطق مختلف دنیا
- نقش دین در ایجاد فرهنگ پرکاری
  - آیا ما با دین می‌خواهیم مثل دیگرانی بشویم که بدون دین پرکار و فعال‌اند؟
  - ریشه‌یابی برخی از خصائل ایرانیان
  - نقش دین در از بین بردن آفت خوبی‌ها
  - مثال‌ها و خاطراتی در بیان اهمیت نقش دین در پرکاری ایرانیان
- چه کنیم از تنبلی ناشی از خوبی‌هایمان رها شویم؟
  - معنویت سخت‌کوشی
- روضه حضرت خدیجه (س)
  - روضه سه ساله اباعبدالله (ع)

جلسه ۱۰

عمل سخت و فوائد آن (۱)

- انواع عمل سخت
- عرصه‌های مبارزه با نفس و روش‌های آن
  - آیا همه کارهای خوب ما، ارزشمند هستند؟
  - کارهای سخت بی حاصل
- مهربانی، یکی از فوائد کار سخت
- روضه حضرت اباعبدالله الحسین (ع)
  - روضه حضرت علی اصغر (ع)

جلسه ۱۱

عمل سخت و فوائد آن (۲)

- آداب عمل (مرور بحث‌های گذشته)
- مهربانی، یکی از فوائد کار سخت
  - فوائد مهربانی کردن به دیگران
  - بحث فرعی: هر کس باید به خودش پردازد
- دومین فایده عمل سخت: لذت بردن بیشتر از زندگی
  - حجاب، برای لذت بردن بیشتر از زندگی است
  - ادامه بحث تأثیر عمل سخت در لذت بردن از زندگی
  - بحث فرعی: آثار اخروی تحمل سختی‌های دنیا
- سومین فایده عمل سخت: واقع بین شدن
  - مثالی برای نشان دادن تأثیر واقع بینی در نگرش به زندگی
  - لزوم تحمل سختی‌های زندگی و برکات آن
- روضه اباعبدالله الحسین

جلسه ۱۲

کدامیک از اعمال سخت را انتخاب کنیم؟

- پاسخ اول: کار سخت متناسب با شما
  - دلایل تفاوت کارهای سخت هر کس با دیگری
  - مقایسه نابجا نکنیم
- پاسخ دوم: کنترل کارهای آسان و تغییر عادت
  - دسته اول: کنترل کارهای آسان
  - دسته دوم: کنترل و تغییر عادت
  - بحث‌های تکمیلی در مورد کنترل زبان
- فضائل امام حسن مجتبی (ع)
  - مثالهایی از امام حسن (ع) در مورد رعایت کردن تناسبها
  - بحث‌های مربوط به ایام ولادت امام حسن (ع)

جلسه ۱۳

امتحان عمل

- بسترسازی، مرحله قبل از امتحان عمل
- ۱. بررسی فردی امتحان عمل
- ۲. بررسی اجتماعی امتحان عمل
- چه کنیم در امتحانات سخت و ضد جو آستانه ظهور پیروز شویم؟

جلسه ۱۴

اهل عمل و احساس ارزش

- اهمیت احساس ارزش
- لزوم احترام به شخصیت دیگران
- لزوم احترام به شخصیت خود
- چگونه باید احساس ارزش کنیم؟
- اهل عمل شدن، اثر احساس ارزش

جلسه ۱۵ (شب قدر)

بی‌اهمیتی عمل در مقام اتکا و توجه به آن

- چرا اعمال خوب ما بی‌ارزش هستند؟
- ترندهای شیطان قبل و بعد از عمل و راه مبارزه با آن (مقدمه)
- سه نوع از اعمال خوب ما و دلیل بی‌ارزشی آنها
- ثمرهٔ درک بی‌ارزشی اعمال ما درمقابل عظمت خداوند

جلسه ۱۶ (شب قدر)

مقایسه عمل و دعا

- شب قدر، شب نتیجه‌گیری از اعمال گذشته
- شب قدر، شب ناامیدی از خود
- چرا باید در شب قدر از خود ناامید بود؟
- ثمره این ناامیدی
- بی‌اهمیتی «عمل» در مقابل «دعا»
- روضه ضربت خوردن آقا امیرالمؤمنین (ع)

جلسه ۱۷

مظلومیت اهل عمل

مظلومیت ساختاری اهل عمل
ریشه مظلومیت اهل عمل در زندگی فردی
ریشه مظلومیت اهل در زندگی اجتماعی
مظلومیت امیرالمؤمنین از زبان خود ایشان

جلسه ۱۸

بستر عمل

- تقدم برپایي حکومت دینی بر تعلیم و تربیت در سیره معصومین
- اهمیت بسترسازی برای عمل، علت تقدم برپایي حکومت دینی بر تعلیم و تربیت

جلسه ۱۹

چرا باید محیط، برای دینداری فراهم باشد؟

- تأثیر محیط بر دینداری
- اصل، پاکی فرد است یا جامعه؟
- ولایت، یعنی درست کردن شرایط عینی و عملی انسان‌ها

جلسه ۲۰

بستر اجتماعی عمل (نقش حکومت‌ها در دینداری مردم)

- شأن اجتماعی نبوت و امامت: چرا انبیاء و ائمه برای تشکیل حکومت تلاش می‌کردند؟
- علت اصلی بی‌دینی اکثریت مردم دنیا چیست؟
- چگونه حکومت‌ها موجب فاسد شدن انسان‌ها می‌شوند؟
- اهمیت صالح بودن مدیران حکومتی

جلسه ۲۱

قانون، بستر ساز اصلاح یا افساد جامعه

- اهمیت زمینه‌سازی اجتماعی و فردی برای دینداری
- چه کسانی در مقابل اصلاح زمینه‌ها، مسؤول اند؟
- ۱. پدر و مادر، ۲. صدا و سیما، ۳. خودمان ۴. حکومت، اصلی‌ترین

مسؤول

- چه کسانی باید برای یک اجتماع، قانون وضع کنند؟
- مقایسه تأثیر قانون دینی و غیردینی بر سرنوشت مردم
- قانون در غرب

جلسه ۲۲

قبولی عمل

- علت رخوت بعد از اعمال خوب و ضرورت مبارزه با آن

○ مقدمه

○ رخوت و سستی بعد از عمل، حربۀ شیطان برای جلوگیری از اثر بخشی

عمل

- قبولی عمل، سخت تر از خود عمل

- منظور از قبولی عمل چیست؟

○ معنای غلط و صحیح قبولی عمل

○ آیا امکان دارد خدا عمل ناقص ما را درست کند؟

- روضه کربلا

جلسه ۲۳

ویژگی‌های کسانی که اهل عمل نیستند

- ویژگی‌های شخصیتی اهل تقوا
- ویژگی کسانی که اهل عمل نیستند
  - ۱. امید واهی به آخرت داشتن
  - ۲. به تأخیر انداختن توبه
  - ۳. زهد فقط در گفتار
  - ۴. قانع نبودن
  - ۵. ناشکر و زیاده‌خواه
  - ۶. نهی کننده‌ای که نهی نمی‌پذیرد
  - ۷. آمر غیر عامل
  - ۸. محبت بی عمل
  - ۹. دشمن بی حاصل
  - ۱۰. بیزاری از مرگ
  - ۱۱. ناامیدی در بلا و طغیان در نعمت
- توصیه‌هایی برای اهل عمل
- روضه حضرت زینب(س)

جلسه ۲۴

اهمیت اجر عمل

- عبرت وداع با ماه رمضان
- اهمیت اجر عمل
- چرا خداوند به اعمال ما اجر می دهد؟
- وداع با ماه مبارک رمضان
- روضه وداع حضرت زینب با امام حسین (ع)

دین و دنیا

(مهدیه تهران - محرم ۸۴ - ۹ جلسه)

معرفی بحث

امام حسین(ع) را دشمنان دین نکشتند، امام حسین(ع) را «مردم» دیندار کشتند. حتی بسیاری از کسانی که در قتل امام حسین(ع) شرکت کرده بودند، از سربازان و فرماندهان پای رکاب حضرت علی(ع) بودند. اینها همه حسین(ع) را دوست داشتند، و هیچگاه تصوّر جنگ با او را نمی‌کردند، پس چگونه راضی به شرکت در قتل حسین(ع) شدند؟... استاد، بر اساس اسناد تاریخی و روایت، به این سؤال پاسخ می‌دهند.

دین و دنیا با هم چه رابطه‌ای دارند؟ چگونه به دنیا پردازیم، که دین ما لطمه نزند؟ معیار عبد دنیا بودن چیست؟ چگونه حبّ دنیا را در خودمان کنترل کنیم؟ چگونه قابل تصور است که دین‌داران از همه بهتر دنیای مادی را آباد کنند؟

فهرست

جلسه ۱

آثار و آداب عزاداری

- آثار عزاداری در خانواده
- آثار عزاداری در اجتماع
- آثار عزاداری در رفع غصه و افسردگی
- کسانی که اشکشان نمی‌آید...

جلسه ۲

چه کسانی امام حسین را کشتند؟

- ۱. دین بازان
- ۲. اقشار مختلف مردم
- ۳. بندگان فقیر دنیا
- ۴. رزمندگان پای رکاب علی (ع)
- قیام مردمی علیه حسین (ع)!

جلسه ۳

ویژگی‌های عبد دنیا

- عبد دنیا شدن «طبیعی است»، نه ارادی
- بد بودن، شرط عبد دنیا شدن نیست
- عبد دنیا اختیارش دست دنیا است، نه خودش

جلسه ۴

اهمیت دادن به دنیا، معیار عبد دنیا شدن

- شاخص های اهمیت دادن به دنیا و برخی نمونه ها
- اهمیت به دنیا در روش های تربیتی غلط
- آیا بی اهمیتی به دنیا با آباد کردن دنیا جور در می آید؟
- ۱. پرکاری در دنیا، زمینه ساز معنویت بیشتر
- ۲. معنویت، زمینه ساز پرکاری در دنیا

جلسه ۵

چگونه عبد دنیا نشویم؟

- ۱. افزایش عظمت خدا در دل
- اول عظمت خدا، بعد محبت خدا
- ۲. چگونگی افزایش عظمت خدا در دل
- ۳. نماز، مهمترین راه ایجاد عظمت خدا در دل
- جمع بین محبت خدا و محبت دنیا
- شیرینی دستور
- دوره‌های تربیتی برای دستورپذیری بهتر

جلسه ۶

کنترل حبّ دنیا

- خطر کنترل نشدن حبّ دنیا برای مذهبی‌ها
- بندگی دنیا چگونه آغاز می‌شود؟
- حبّ دنیا «طبیعی» است ولی باید «کنترل» شود
- کنترل نشدن حبّ دنیا و بیماریهای ناشی از آن
- نتایج کنترل حبّ دنیا، در آبادانی دنیا

جلسه ۷

ضرورت زهد و کناره‌گیری از دنیا

- جایگاه زهد و کناره‌گیری از دنیا
- قواعد دنیا در ارتباط با زاهد و طالب دنیا
- راه فرار از دنیا
- فرار از دنیا، سهم از دنیا را کم نمی‌کند
- فرار از دنیا در زندگی بزرگان
- از چه چیز دنیا باید فرار کرد؟

جلسه ۸

رابطه مردم و دنیا

- چرا می شود با دین بازی کرد؟
- احترام دین به آزادی انسان ها
- عوارض رعایت کرامت انسان و راهکار دین
- خواست و حضور مردم، شرط اقامه دین
- زیبایی های دین در احترام به انسان
- کم ظرفیتی انسان در مقابل احترام دین به او

جلسه ۹

رابطه دین و دنیا

- علت پیچیدگی رابطه دین و دنیا
- دین، برنامه آبادانی دنیا
- دین، حافظ دنیا
- مشکلات دنیای غرب در دوری از دین
- آثار دنیوی برخی از احکام دین
- حفظ دنیا، وظیفه ای دینی

احساسات حسینی

(مسجد دانشگاه تهران - محرم ۸۶ - ۸ جلسه)

معرفی بحث

هر کسی با حسین(ع) آشنا می‌شود، نسبت به اباعبدالله احساساتی پیدا می‌کند که آن را احساسات حسینی می‌نامیم... همه اهل عالم از علماء گرفته تا غیرعلماء، از اجتماعیون و انقلابیون گرفته تا عرفای عزلت نشین، اینها همه در ارتباطشان با اباعبدالله الحسین(ع) نوعاً از «احساسات حسینی» آغاز کرده و می‌کنند...

دشمنان دین خیلی از اوقات نمی‌آیند با دین مقابله کنند، بلکه می‌آیند با محبت مقابله می‌کنند. ریشه محبت را که سوزانند، دیگر دینی باقی نمی‌ماند... دشمنان محبت دو تا مفهوم را هم به صورت نظری و هم بصورت عملی، جایگزین محبت می‌کنند، تا ریشه محبت را بسوزانند؛ یکی حقوق، یکی هوس... اینها به گونه‌ای نظام‌های حقوقی، نظام‌های اقتصادی و نظام‌های سیاسی را طراحی می‌کنند که محبت در انسان می‌میرد...

چگونه رشد «احساس» باعث رشد همه‌جانبه ما می‌شود؟ چرا رشد «احساس» و «گرایش»های ما، بر رشد دیگر ابعاد ما اولویت دارد؟ اگر رشد گرایش‌ها مبنای همه رشدهای دیگر است، چرا بعضی‌ها که گرایش‌های خوبی دارند، رفتار خوبی ندارند؟ بر اساس چه ساز و کاری رشد گرایش ما به امام حسین(ع)، محور و مقدمه رشد سایر گرایش‌ها است؟

فهرست

موضوع: احساسات حسینی

جلسه ۱

احساسات حسینی و اهمیت سخن گفتن از آن

• ابعاد حماسه حسینی

- ۱. بعد معنایی قیام
- ۲. بعد معنوی قیام
- باطنی بودن بعد معنوی قیام
- ۳. بعد احساسات حسینی

• اولیت احساسات حسینی

• دلایل اهمیت سخن گفتن از احساسات حسینی

- ۱. انکار ارزش آن در جامعه
- ۲. افزایش بهره محبان امام حسین از محبت خود
- ۳. گستردگی و فراگیری احساسات حسینی (آغاز جلسه ۲)

جلسه ۲

سه گروه در ارتباط با احساسات حسینی

- ۱. گروه مخالفان
- ۲. گروه مدافعان ضعیف
- ۳. گروه موافقان قوی و اقسام آنها

جلسه ۳

محبت و روش دشمنی صهیونیزم با آن

● جایگزینی حق بجای محبت

○ فروپاشی خانواده‌ها با از بین بردن محبت

○ راه مقابله

● چگونگی تحکیم ارتباطات عاطفی و خانوادگی

● استفاده دشمن از اهانت و استهزاء برای حذف محبت

● چگونگی مخالفت دشمن با محبت در داخل دین

● جایگزینی هوس بجای محبت

○ تفاوت هوس و محبت

○ راه مقابله

● برخورد مدافعان ضعیف با احساسات حسینی و نقد آن

○ اصالت ندادن به محبت

○ نقد اولیت معرفت نسبت به محبت

○ نقد اولویت شناخت نسبت به گرایش

○ وابستگی ارزش علم به اثر آن در دل

جلسه ۴

اولویت گرایش بر علم

- گرایش و محبت، منشأ فعالیت علمی
- محبت، تحقق دهنده‌ی علم در وجود آدمی
- محبت، ثمره‌ی علم (ارزش علم به تولید محبت است)
- علم ثمره سلامت دل (سلامت دل، علم می‌آورد)
- علم ابزاری در خدمت گرایش‌ها
- تقدم گرایش بر آگاهی

جلسه ۵

اولویت گرایش بر عمل

- دشمنی با احساسات حسینی در طول تاریخ
- تقدم گرایش بر عمل
  - عمل نتیجه گرایش
  - وابستگی ارزش عمل به گرایش
  - وابستگی ارزش عمل به اثری که در دل می گذارد.
  - فقدان محبت عمیق، علت اهل عمل نبودن
  - گرایش مصحح عمل

جلسه ۶

ارتباط گرایش‌ها با یکدیگر و اولویت محبت امام حسین (ع)

- اولویت و اولویت گرایش (ادامه بحث جلسه قبل)
  - افزایش اثر محبت با یقین داشتن به اثر آن
  - نسبت گرایش‌ها و اعتقادات
- محبت امام حسین یک گرایش نورانی اثرگذار
- اثر بالای محبت امام حسین (ع) در رفع رذائل
- رابطه اشک و محبت
- ارتباط گرایش‌ها با یکدیگر
- معنای مبارزه با نفس
- چگونگی اثر گرایش‌ها بر یکدیگر
- علت انتخاب محبت امام حسین (ع) از میان محبت‌ها
  - ۱. محبت به خوبان، راحت‌تر از محبت به خداوند
  - ۲. علاقه به خوبان، راحت‌تر از علاقه به مفهوم خوبی‌ها
  - ۳. محبت به خوبان، راه شکستن سدّ محبت به خود

جلسه ۷

سختی محبت‌ورزی به اولیاء خدا و دلیل آن

● (خلاصه‌ی مباحث گذشته)

- میل به بدها مانع علاقه به خوبی‌هاست
- سختی تواضع درمقابل اولیاء خدا

جلسه ۸

نقش دوستی با اولیای خدا در تغییر گرایش‌ها

- نقش علم در رسوب‌زدایی از گرایش‌ها
- سختی تغییر گرایش‌ها
- تأثیر شرکت در مجالس حسینی در تغییر گرایش‌ها
- تأثیر دوستی با اولیای خدا در تعبیر گرایش‌ها
- تأثیر هوی و هوس در خراب کردن گرایش‌ها

کمی از اسرار ولایت

(نشست تخصصی ولایت - دانشگاه علوم رضوی - نوروز ۸۵ - ۱۰)

(جلسه)

معرفی بحث

این بحث، از جالب‌ترین و کاربردی‌تری مباحث پیرامون ولایت است که مستقل از بحث‌های نظری پیرامون ولایت، به توصیف کارکرد عینی و عملی ولایت، به مفهوم عام آن، در جامعه می‌پردازد:

داستان حیات بشر از اینجا آغاز شد که بین آدمها تفاوت هست و این تفاوت‌ها باعث وابستگی آدمها به یکدیگر می‌شود و موجب می‌شود انسان‌ها یکدیگر را به تسخیر در بیاورند... و به این ترتیب نظام تسخیری پدید می‌آید. این نظام تسخیری رازهایی دارد، و اصل راز ولایت هم برمی‌گردد به وجود همین نظام تسخیری و عوارض آن...

در مورد ولایت معمولاً به این پرداخته می‌شود که چه کسی بر ما ولایت دارد؟ و چرا؟ اما ما می‌خواهیم به خودِ ولایت بپردازیم: ولایت چه فایده و خاصیتی دارد؟... مهمترین کار ولایت تامین استقلال و آزادی انسان‌ها است...

برخی از موضوعات مورد اشاره عبارتند از: فرهنگ مدیریت‌پذیری، راه‌های کنترل عوارض نظام تسخیری، ملاک‌های استفاده از ابزار قدرت، عوامل مظلومیت ولی، علل ولایت‌گریزی، نقد برخی فیلم و سریال‌ها،...

فهرست

جلسه ۱

ویژگی‌های این بحث

- محدوده بحث
- سه جریان؛ ولایت پذیری، ولایت‌گریزی و ولایت‌ستیزی
- عوارض بحث از ولایت
- ولایت، موضوعی اجتماعی و فردی
- رابطه ولایت با محبت
- تعریف ولایت
- ولایت‌گریزی طبیعی
- ولایت و سرپرستی‌هایی که الان در جوامع بشری وجود دارد
- تفاوت‌ها عامل بوجود آمدن نظام تسخیری
- ضرورت آموزش مدیریت پذیری در جامعه

جلسه ۲

عوارض نظام تسخیری و راه‌های کنترل آن

- عوارض یک نظام تسخیری (۹ عارضه)
- با این عوارض چه کنیم؟
- علت مقاومت طبیعی در مقابل تسخیر شدن
- کمک‌های خدا برای جلوگیری از تسخیر شدن نابجای انسان‌ها
- نقد راه‌حل‌های ارائه شده برای نظام تسخیری
  - نقد حکومت مردم بر مردم
  - نقد راه حل رقابت احزاب
  - نقد کنترل قدرت توسط رسانه‌ها
- پاسخ به سوالات

جلسه ۳

پاسخ به سوالات؛ بسترهای ولایت

● پاسخ به سوالات

○ تا چه حد باید تسلیم نظام تسخیری شد؟

○ آیا ما نباید سعی کنیم مدیر شویم؟

● رابطه ولایت و محبت و تفاوت آنها

● زمینه‌ها و دلایل اجتماعی امر ولایت

○ ۱. تفاوت انسان‌ها

○ ۲. ضرورت وجود نظام تسخیری

○ ۳. وجود عوارض سوء نظام تسخیری

○ ۴. امکان بهره برداری مناسب از حیات در بستر پذیرش تفاوت‌ها و

نظام تسخیری

● علت نیاز به یک سرپرستی مطلق و همه جانبه

● بررسی امکان نظارت و کنترل بشری بر چرخه حیات در نظام تسخیری

○ به صورت فردی؟

○ به صورت جمعی؟

جلسه ۴

ضرورت دخالت خدا در قدرت مرکزی

• پاسخ به سوالات

- مقاومت در برابر تسخیر شدن را باید کاهش داد، یا افزایش؟
- آیا رقابت، موجب رشد انسان‌ها نمی‌شود؟

• لزوم دخالت خدا در اصلاح قدرت مرکزی

- عاجز بودن عقل بشر از درک پیچیدگی‌های اداره انسان‌ها در مقام نظر
- صعوبت امر اداره انسانها در مقام عمل
- ضمانت اجرایی شدن اداره انسان‌ها
- مثال فوتبال

• پیچیدگی اداره مردم و مرز استفاده از ابزار قدرت

جلسه ۵

پنج ویژگی قدرت مرکزی در استفاده محدود از ابزار قدرت

- قدرت مرکزی باید دست چه کسی باشد؟
- ظلم نظم یافته
- ظلم در نظام سرمایه‌داری
- ترجیح ظلم منظم
- استفاده محدود اولیای خدا از ۵ ابزار قدرت مرکزی
  - علت علاقه جوان‌ها به حکومت غربی
  - چرا در قرآن نام ۱۲ امام ما نیامده است؟
- نحوه تأثیرگذاری هنر در روح انسان
- ضد معجزه‌های پیغمبر
- لزوم استفاده محدود از ابزار تبلیغی، نقد برخی فیلم‌ها
- در غرب، بدون اجازه مردم، علاقه‌های او را تغییر می‌دهند
- سیاسی کاری و مرز استفاده از آن

جلسه ۶

پیچیدگی ادارهٔ انسان‌ها

- روش‌های کنترل ظلم
- توجه به دو نوع ظلم در جهان امروز
- ظلم پنهان
- بحثی در «روش‌های تاثیرگذاری» در سریال‌ها
- دو ملاک اساسی برای استفاده از قدرت
- رعایت نکردن استقلال انسان‌ها، مهمترین اتهام به ولایت
- ولایت تامين‌کنندهٔ سه نوع استقلال
  - ۱. استقلال عقلی
  - ۲. استقلال عاطفی
  - ۳. استقلال عملی

جلسه ۷

عوامل مظلومیت ولی

- مروری بر آثار رعایت کرامت انسانی توسط مرکز قدرت
- آزادی در حکومت ولایی و به بردگی کشیدن انسان‌ها در غرب
- مظلومیت ولایت در جایگاه قدرت مرکزی
- ۱. اولین عامل مظلومیت: کمی یار از خواص جامعه
- ۲. سستی طرفداران ولی در میان عموم مردم
  - ولیّ خدا به یاران نزدیکش سخت می‌گیرد، نه به مردم
  - چرا مردم علی را یاری نکردند؟
  - امام حسن (ع) و امام حسین (ع) را عموم مردم کشتند
- ۳. مظلومیت ولیّ در مواجهه با قدرت طلبان
- ۴. مظلومیت ولیّ در مواجهه با منفعت طلبان
- ۵. نبودن معنویت

جلسه ۸

علل ولایت ستیزی از نگاه قرآن

• ادامه بحث مظلومیت ولیّ

• ۱- آیه الرکسی

• ۲- سوره مومنون: رئیس بودن پیامبران، مشکل تمام مخالفین پیامبران

• ۳- سوره نساء: اطاعت از پیامبر و دو قسمتی بودن دین

• ۴- قسم خدا به خودش

○ وحدت اجتماعی

○ داستان روز عید غدیر

• پرسش و پاسخ

○ کسانی که تحت با تبلیغات غرب منحرف می شوند، چقدر مقصر

هستند؟

○ آیا در دفاع از حق، از حق جمعی هم باید بگذریم؟

○ آیا تبلیغات در جامعه ما در هرزگی نقش دارد؟ (نقد برخی فیلم‌ها)

○ بجای تبلیغات چه جاذبه‌ای باشد؟

جلسه ۹

علل ولایت‌گریزی

- ادامه بررسی برخی آیات قرآن
- تبیین ولایت‌گریزی
- ۱. ذهنیت غلط و برداشت نادرست نسبت به ولایت
  - چرا خدا در ما گرایش‌ها بد قرار داده، بعد می‌گوید خوب باش؟
  - بحثی در هدایت استعدادها (چگونه؟)
- ۲. رفتار ناصحیح بعضی از پیروان ولایت
- ۳. دون‌همتی و بلند نظر نبودن
- ۴. عدم اعتماد به امر خدا
- ۵. سوء ظن به ولی خدا
- ریشه‌های سوء ظن به ولی خدا
- ریشه‌های تاریخی عدم اعتماد به حضرت علی (ع)
- ۶. کمبود معنویت و تمایل به کفار
- ۷. کمبود معنویت و تنفر از حق
- ۸. حسادت
- ۹. جهالت
- ۱۰. خودخواهی
- ۱۱. کورکورانه

جلسه ۱۰

نقد تمدن غرب؛ ولایت در ایران

- وضعیت جامعه بشری
- رسالت هنرمندان ما
- رسالت دولت ما
- چند مثال در نقد نظام غرب
  - عوارض انسانی نظام جزا و پاداش
  - هیچ فضیلتی در نظام غربی به عنوان فضیلت انسانی دیده نمی شود
  - ارزش راست گویی در جامعه غربی
- ولایت در ایران
- توجه به فضایل ولی و غفلت از جایگاه ولی (مظلومیت ولی)

ولایت‌گریزی پنهان

(قم - هیئت محبین اهل بیت (ع) - تابستان ۸۵ - سالگرد میلاد مقام
معظم رهبری - ۱ جلسه)

معرفی بحث

بعضی‌ها به ظاهر ولایت‌پذیر هستند، اما چون نظام تسخیری دنیا را نپذیرفته‌اند، دچار ولایت‌گریزی پنهان می‌شوند... ولایت و برتری یک کسی را که نتوانسته از زیرش در برود می‌پذیرد، از انواع برتری‌های دیگر در می‌رود... ولایت‌پذیر کسی است که هرکسی هر امتیازی داشته باشد می‌پذیرد... همین پذیرش امتیازات همدیگر در زندگی عادی، شخصیت ما را آماده می‌کند برای ولایت‌پذیری... می‌دانید چه کسانی یک عمر ولایت می‌پذیرند، اما آخرش در می‌روند؟ آنهایی که شخصیتاً خودشان را برای پذیرش نظام تسخیری آماده نکردند...

فهرست

- نظام تسخیری مقدمه ورود در بحث ولایت
  - تفاوتها موجب ایجاد نظام تسخیری
  - آدم نامتعادل نظام تسخیری را نمی‌پذیرد
- نمود نظام تسخیری در بحث ولایت
- ولایت‌گریزی پنهان
  - ولایت‌گریزی پنهان در زمان امام (ره)
  - ولایت‌پذیری حقیقی، در گرو پذیرفتن نظام تسخیری

○ منصف و انعطاف پذیر شدن ولایت پذیران با پذیرفتن نظام تسخیری

● فلسفهٔ میلادیه برای رهبری

امام دل

قم - هیئت محبین اهل بیت (ع) - فاطمیه ۸۱ - ۵ جلسه

«این بحث، جزء بحث‌های پرطرفدار و پرتأثیر بوده است»

معرفی بحث

اگر گوهر مرکزی دین محبت است، و اگر دین مال انسان است، پس انسان هم هر چه دارد، اصلش برمی‌گردد به محبت. و جای محبت در «دل» است. لذا اگر کسی بخواهد از اصل دارایی‌اش پاسداری کند، باید از «دل»ش پاسداری کند...

وقتی که «دین چیزی جز محبت نیست» پس فلسفه دستورات دینی هم چیزی جز پاسداری از محبت نیست...

ظرفیت بزرگ دل تو، تنها ابزار بهره‌برداری از نعمات بی‌کران میلیاردها سال زندگی در آن دنیاست. این ظرفیت را اینجا باید پیدا کنی... مقررات مربوط به پرورش دل و پاسداری از آن چیست؟

بدون امام، دل تنظیم نمی‌شود... بدون امام، دل تحرک و فعالیت پیدا نمی‌کند، همیشه در انفعال می‌ماند...

دل، برای ایجاد هماهنگی بین ابعاد متضاد خودش، نیاز به یک امام و مربی دارد... امام دل چه ویژگی‌ها و کارکردهایی دارد؟...

فهرست

جلسه ۱

جایگاه دل

- **تعریف صحیح مفاهیم انسانی**
  - تعریف منافقانه مفاهیم انسانی در جهان امروز
  - تعریف دین از مفاهیم انسانی و ملاک آن
- **تعریف محبت و دل‌شناسی کار کیست؟**
  - رابطه احکام دین و حراست از دل
- **برای حراست از دل چه چیزهایی باید بدانیم؟**
  - (۱) راههای تأثیرگذاری بر دل
  - (۲) راههای شناسایی وضعیت دل
  - (۳) ارزش دل
  - نتیجه حراست از دل: آبادی دنیا و آخرت
- **بی‌دینی یعنی قضاوت قلب داشتن**

جلسه ۲

حراست از دل

- دین و دل (مرور مباحث گذشته)
- مناجات، ثمره ارزش قائل شدن برای دل
  - ارزش دل بیشتر است یا عمل؟ (توجیه شیطان برای مناجات نکردن با خدا)
  - دل، سرمایه ما در خانه خداوند
- چه کنیم تا قدر «دل» خود را بدانیم؟
  - قدم اول: افزایش مناجات با خدا
  - قدم دیگر: حراست از دل (دلت را هر جایی نکن)
- آگاهی‌های لازم برای حراست از دل
- اقدام‌های عملی برای حراست از دل
- وابستگی دل به نگاه خداوند و اولیاء خداوند

جلسه ۳

آباد کردن دل (آداب دل دادگی)

- جایگاه محبت و ارزش دل (مرور مباحث گذشته)

- رابطه انسانیت، دین و محبت

- ارزش دل و لزوم حراست از آن

- چرا باید دل را آباد کنیم؟

- آشنایی با آداب دل

- آداب درونی (فردی)

- آداب بیرونی (اجتماعی)

- آگاهی‌های لازم جهت آباد کردن دل

- فراهم کردن محیط

- نقش «مرتب» در آبادی دل

- امام دل: چرا باید دل را به امام سپرد؟

- مناجات با امام دل

جلسه ۴

خصوصیات امام دل (امام دل جمع بین اضداد)

- معرفی موضوع و اهداف بحث
- مرور مباحث جلسات قبل
- دل، امام می خواهد
- کار امام دل با دل
- خصوصیات امام دل (۳ ویژگی)
  - ۱) ناز و قهر توأمان
  - ۲) رزق دادن و گرفتن توأمان
  - ۳) امر و نهی (تکلیف)
- لزوم توجه دادن مردم به امام دل
- مناجات با امام دل

جلسه ۵

کارکرد معنوی امام دل

- مرور جلسات قبل
- یکدله با امام دل
- فوائد و کارکرد معنوی امام دل
  - امام قدرت معنوی می دهد
  - امام، خوب شدن را ساده می کند
  - امام، فرصت عاشقی را فراهم می کند
  - برای عاشقی باید دنیا را به بازی گرفت
  - امام دل، بازی گردان این بازی

باور علم و قدرت امام

(حرم مطهر امام رضا(ع) - تابستان ۸۵ - ۱ جلسه)

معرفی بحث

اخيراً بحث‌هایی علیه مفهوم امامت و ولایت آغاز شده و نقطه مشترکشان هم این است که چرا اینقدر امامانتان را تقدیس می‌کنید، چرا می‌گویید امام علم غیب دارد؟ چرا قدرت‌های خارق العاده برای آنها قائل هستید؟...

گاهی انسان براهین علم و قدرت امامان را شنیده، ولی هنوز «باور» نکرده. گاهی هم چون نمی‌تواند «باور» کند، دنبال دلایل دیگری می‌گردد... ولی همیشه «دلیل» جای «باور» را نمی‌گیرد ... چگونه «باور» کنیم که امامان دارای علم و قدرت مطلق و بی حدّ و مرز باشند؟

فهرست

- دشمنی استعمار با امامت
- آشنایی با امامان
  - علم امام
  - قدرت امام
  - قداست امام
  - زیارت همراه با معرفت

سیاست و معنویت در حماسه حسینی

(هیئت محبین اهل بیت (ع) - محرم ۸۴ - ۹ جلسه)

معرفی بحث

...از یک سو آدم تا سیاسی نباشد، نمی تواند با قیام امام حسین (ع) ارتباط وثیق و عمیق برقرار کند و ابعاد اجتماعی قیام ابا عبدالله را درک کند، و از سوی دیگر، توجه به ابعاد سیاسی اجتماعی قیام امام حسین (ع)، آدم را سیاسی می کند و باعث درک عمیق تر از حوادث کربلا می شود...

سیاسی بودن یعنی چه؟ یعنی کسی که دردش، درد دیگران است. یعنی کسی که خودخواه نیست... وقتی سیاسی باشی، همه اش به فکر خودت نیستی، نگران آدم ها هستی، سرنوشت مردم برایت اهمیت پیدا می کند...

شجاعت رزمی ابا عبدالله الحسین یک درصد شجاعت سیاسی امام حسین است... همانطوری که اوج سیاسی بودن، عشق به مردم است، اوج ایستادگی هم ایستادگی در مقابل مردم است. امام حسین سخت ترین درس سیاسی را به ما داده است، و آن، ایستادگی در مقابل مردم خودش است

اندیشیدن در عرصه های سیاسی، اندیشیدن در عرصه حیات بشر است. اندیشیدن به اندازه ظرفیت یک جامعه جهانی، روح انسان را بزرگ می کند. کسانی که افکار سیاسی دارند، انسان های بزرگی هستند، روح بزرگی دارند و این روح بزرگ، زیبایی اش به این بر می گردد که خدا هم در روح های بزرگ جا پیدا می کند...

فهرست

موضوع: سیاست و معنویت در حماسه حسینی

جلسه ۱

با چه احساسی وارد محرم بشویم؟

- احساس غالب
- احساس ترس

جلسه ۲

چگونه ارتباط قلبی مان را با امام حسین (ع) تقویت کنیم؟

- **مصائب سیاسی امام حسین (ع)**
  - توجه به حوادث دردناک کربلا
  - توجه به امامت امام حسین (ع)
  - توجه به بعد شخصیت اخلاقی عاطفی امام حسین (ع)
- **بہتر نیست به جای گریه برای امام حسین، به حال وضع خراب خودمان گریه کنیم؟**
  - توجه به ابعاد سیاسی اجتماعی کربلا

جلسه ۳

معنای سیاسی بودن

- سیاست یعنی خودخواه نبودن
- سیاست یعنی دوست داشتن همه آدم‌ها
- سیاست یعنی تشخیص و اقدام صحیح
- دلایل پرداختن به ابعاد سیاسی اجتماعی کربلا
  - ۱. درک روابط عاطفی کربلا
  - ۲. برقراری ارتباط عاطفی با امام حسین (ع)

جلسه ۴

سیاست و درک ابعاد معنوی و عرفانی کربلا

- شجاعت سیاسی و شهادت طلبی در کربلا
- سیاست و شفاعت در کربلا
- سیاست و عرفان در کربلا

جلسه ۵

زیبایی‌ها و فوائد سیاسی بودن

- زیبایی‌های معنوی در مشاغل اجتماعی
- زیبایی‌های سیاسی بودن
- فواید سیاسی بودن

جلسه ۶

سیاست و معنویت

- احساس سیاسی
- سیاسی شدن اخلاق
- اثر معنوی خدمت سیاسی
- معنویت منصب‌های سیاسی

جلسه ۷

ویژگیهای سیاستمداران (صاحبان مناصب سیاسی)

- فرصت حضور در مناصب سیاسی
- خصلت‌های سیاستمداران
  - از خود گذشتگی
  - شجاعت
- ضرورت طرح ویژگی‌های سیاسیون در سطح جامعه (آغاز جلسه ۸)

جلسه ۸

سیاست در غرب

- آزادی سیاسی در غرب
- غیر سیاسی بودن مردم، مهمترین اشکال غرب
- چگونه مردم غرب را غیرسیاسی کرده اند؟
- راه بیداری غرب
- نتیجه خوبی های غرب

جلسه ۹

سرانجام خوبان بی سیاست (مردم کوفه)

- نتیجه عدم درک سیاسی
- نتیجه سکوت در برابر ظلم

مهر و قهر در سیره نبوی

(قم - هیئت محبین اهل بیت (ع) - محرم ۸۵ - ۱۰ جلسه)

معرفی بحث

در جامعه ما و در آموزش‌های ما خیلی نسبت به سیره نبوی غفلت شده است. اگر با سیره نبوی آشنا بشوی، احکام اسلامی برایت دلنشین‌تر می‌شود، زیبایی‌هایش را لمس می‌کنی، راحت‌تر اجرایشان می‌کنی. اگر ششصد تا کتاب بخوانی به اندازه یک سیره در رونق بخشیدن به عبادت‌هایت اثر ندارد ... یکی از سیره‌ها، سادگی پیامبر بود. پیامبر در برخورد با مردم اینقدر ساده عمل می‌کردند که او را ساده لوح می‌پنداشتند، زنگ بودند اما زنگ بازی نمی‌کردند، پشت پرده نداشتند ... حتی برای دفاع از ارزش‌ها نباید زنگ‌بازی کرد ... و اگر این سیره در فرهنگ جامعه جاری بشود، چه آرامشی ایجاد خواهد شد ...

این چه مهر و قهری است در رفتار رسول خدا، که وقتی قهر می‌کند خیلی‌ها می‌برند و وقتی مهرورزی می‌کند خیلی‌ها نمی‌توانند تحمل کنند؟ ملاک مهربانی و سخت‌گیری پیامبر چه بود؟ ...

فهرست

جلسه ۱

اهمیت سیره نبوی

- سیره نبوی و قیام امام حسین (ع)
- سیره نبوی نیاز جامعه امروز
  - سیره چیست؟
  - رابطه سیره با احکام اسلامی
  - اهمیت سیره نبوی در اخلاق
  - بازگشت به ارتباط سیره با احکام
  - بازگشت به اهمیت سیره نبوی در اخلاق و معنویت
  - برخی از امتیازات سیره

جلسه ۲

قیام امام حسین (ع)، قیامی مهربانانه (مهر نبوی)

- «أسیر بسیره جدی و ابی» یعنی قیام من قیامی مهربانانه است
  - دلایل مهربانانه بودن قیام امام حسین
  - نتیجه قیام مهربانانه چیست؟
  - «أسیر بسیره جدی و ابی» یعنی من شورشی نیستم
  - منطق، صبر و مهربانی، روش برخورد حق با باطل
- مرز این مهربانی چیست؟
  - چرا امام حسین تسلیم مردم کوفه نشد؟
  - رعایت مرز مهربانی در صلح امام حسن و قیام امام حسین
  - ادامه تحلیل مهربانی‌ها و مرز آن در سیره
- سوء استفاده از مهربانی جبهه حق

جلسه ۳

سهل گیری و سخت گیری در سیره نبوی و قیام اباعبدالله (ع) (قهر نبوی)

- تفاوتی میان سیره اهل بیت وجود ندارد
- عطف و سهل گیری رسول خدا
  - عطف و سادگی، قسمت غالب سیره
  - تفاوت کیاست و زرنگ بازی در سیره بزرگان اهل حق
  - شاخصه های زرنگ بازی چیست؟
- سخت گیری و غضب رسول خدا
- عظمت سخت گیری و سهل گیری پیامبر و ائمه

جلسه ۴

عظمت سیره نبوی

- پیام «أسیر بسیره جدی و اُبی» به آیندگان
- سختی‌های سیره نبوی
- نقد نظریه‌هایی درباره دلیل رفتار پیامبر با منافقین

جلسه ۵

چگونه از سیره الگوپذیری صحیحی داشته باشیم؟

- نمی‌توان عین پیامبر عمل کرد
- تفکر و دل سالم داشتن، لازمه الگوپذیری صحیح از سیره
  - الگوپذیری‌های ظاهری غلط و متعصبانه
  - اهمیت تفکر برای الگوپذیری صحیح
  - دل سالم داشتن، شرط سلامت فکر
  - چه کنیم تا، دل پاک و سالم داشته باشیم؟
- جهت‌گیری، مهمترین درس سیره
- برخی دیگر از آثار توجه به سیره
  - کجاها باید عین رسول خدا عمل کنیم؟
  - ارزش عمل بیشتر است یا علم؟
- تأملی بر یک فراز از زیارت عاشورا

جلسه ۶

برخورد صحیح با سیره

- لذت معنوی، یکی دیگر از فوائد مطالعه سیره
- رفتارهای عادی و تعجب برانگیز پیامبر را چگونه بینیم؟
  - دید صحیح از رفتارهای عادی پیامبر
  - دید صحیح از رفتارهای تعجب برانگیز پیامبر
  - عظمت مقام پیامبر را در رفتارهای ایشان باید در نظر بگیریم
  - تواضع داشتن در برخورد با سیره
  - تکبر داشتن نسبت به اولیاء خدا و نتایج آن
  - معرفت، نتیجه تواضع
  - نقش محرم و روضه در افزایش تواضع نسبت به اهل بیت

جلسه ۷

مقایسه‌ی تأثیر سیره نبوی در مردم زمان حیات رسول اکرم و مردم عصر حاضر

● مشکلات جامعه هم عصر پیامبر که مانع از تأثیرپذیری مردم از سیره می‌شد

- (۱) مردم ظرفیت شناخت حضرت را نداشتند
- (۲) خوب در جامعه کم بود تا بتوانند خوبتر بودن را تشخیص بدهند
- غربت پیامبر
- (۳) حرمت شکنی پیامبر (یکی دیگر از مشکلات درک سیره در عصر پیامبر)

- تأثیرات فوق العاده پیامبر بر اصحاب با وجود مشکلات فراوان
- چرا تعداد خوبان جامعه، بعد از رسول خدا کم بودند؟
- بهره‌برداری ما از تأثیرات فوق العاده پیامبر

جلسه ۸

تربیت در سیره نبوی و لزوم تأسی به آن (تربیت نبوی)

• روش تربیتی رسول اکرم

- اجرای حق با ترویج آن (تربیت) متفاوت است
- روش پیامبر: تسامح در اجرای حق برای تربیت

• لزوم تأسی به سیره تربیتی رسول اکرم برای حفظ وحدت مسلمین

• تلاش اهل بیت برای حفظ وحدت

- بازگشت به بحث ضرورت وحدت شیعه و سنی در جهان امروز
- بازگشت به تلاش اهل بیت برای حفظ وحدت
- بازگشت به ضرورت حفظ وحدت مسلمین در جهان امروز

• روش صبورانه اهل بیت در دفاع از حق؛ چرا و چگونه؟

- چرا امام حسین (ع) برای حق، قیام کردند؟

جلسه ۹

ملاک مهر و قهر نبوی

- جایگاه و ملاک مهر و قهر رسول خدا و درس سیره به ما
- ثمرات رهایی از هوای نفس
- اخلاص حضرت ابوالفضل العباس (ع)
- روضه حضرت ابوالفضل العباس (ع)

جلسه ۱۰

کار در اثر ارادت به ولیّ الله و روزه اباعبدالله (ع)

- دو اثر نورانی از مطالعه سیره
- روزه و مقتل خوانی

لطافت عقل

(تهران - شهرک غرب - مسجد الرسول - دهه سوم محرم ۸۵ - ۸)

(جلسه)

معرفی بحث

عقل برای نجات از جهنم و سوق به سوی بهشت نیست. عقل برای انتخاب بهشت در مقابل جهنم هم نیست. عقل برای انتخاب بهترین جایگاه بهشت است... علم ناقص نتیجه بی‌عقلی است... علم در مقابل عقل، کودک و کوچک است...

اگر روابط خانوادگی با علم بدون عقل در علم حقوق تنظیم نمی‌شد، بسیاری از مشکلات خانواده‌ها به وجود نمی‌آمد... اگر ابهت مرد در خانه نگه داشته شود، جوانان فاسد نمی‌شوند... اگر زن به شوهرش احترام بگذارد، همین، عامل تربیت بچه خواهد شد... ریاست عاطفی با زن است و ریاست حقوقی با مرد... مرد تا مقتدر نباشد در خدمت آرامش زن قرار نخواهد گرفت...

در ضمن این مباحث به «نقش رسانه‌ها در کاهش عقل» و «نقد برخی از فیلم‌ها و سریال‌ها» اشاره شده است.

فهرست

جلسه ۱

کاربرد اصلی عقل

- عقل انفع منافع را تشخیص می دهد
- نقش عقل و حسّ در انتخاب بهشت و جهنم
- عقل به دنبال انتخاب برتر است

جلسه ۲

رابطه عقلانیت و انقلاب اسلامی

- تحلیل‌های معنوی از اتفاقات انقلاب
- تمام تحلیل‌های معنوی، تحلیل عقلی هم دارد
- عقل امام (ره) برای اداره امور

جلسه ۳

رابطه عقل و علم

- مشکلات نبودن عقل برای استفاده از علم
- عقل مانع گمراهی در اثر علم ناتمام است

جلسه ۴

مشکلات ناشی از علم بدون عقل

- بحران‌های خانواده و علم بدون عقل در حقوق
- خانواده خوب چه معیارهایی دارد؟
- عقل و حفظ شیرینی و طراوت خانواده
- نتیجهٔ محبت به زن و اطاعت از مرد در خانواده

جلسه ۵

راه افزایش عقل

- اوج عاقلی با اوج عاشقی یکی است
- مشکلات کم بودن عقل
- رشد عقل در زمان ظهور امام زمان (عج)
- کاهش شهوت، عقل را زیاد می کند
- نقش رسانه‌ها در افزایش شهوت و کاهش عقل
- علت افزایش فساد و آمار طلاق در اثر فیلم‌های صدا و سیما

جلسه ۶

عقل و معنویت

- نقش عقل در پذیرش مبانی و نتایج پنهان احکام دین
- عقل و قدرتهای غیر مادی
- عقل و اصلاح نفس

جلسه ۷

رابطه عقل با دین و عشق

- نقش عقل در دینداری
- کاربرد عقل در مراتب بالاتر خوب بودن
- رابطه عقل و عشق

جلسه ۸

رابطه عقل و عشق

- عشق، یک رکن عقل است
- معنای درست عشق
- سنخیت عقل و عشق در قرآن کریم
- معنای لغوی عشق در عربی و فارسی
- عاقل، عاشق چیست؟

حرمت آبرو

(هیئت محبین حضرت زهرا(س) - محرم ۸۵ - ۵ جلسه)

معرفی بحث

نیاز به آبرو در رأس نیازهای ما قرار دارد، اما تجاوز از حدّ طبیعی آبروداری، می‌شود فخرفروشی ... آبروداری مرز نامرئی اما دقیق با فخرفروشی دارد ... مرز و معیار آبروداری خوب چیست؟ چگونه درست آبروداری کنیم؟ آبرو را نباید هدف قرار بدهی، آبرو را «وسیله» ای برای آرامش قرار بده...

اگر کسی آبرو را هدف قرار بدهد نه وسیله، دو خطر وجود دارد: ۱. ریاکار می‌شود. ۲. وارد بازار تجارت می‌شود... آبرویش را پیش دو نفر خرج کند تا پیش ده نفر آبرو کسب کرده باشد... دنیا را خرج آبرویت کن، نه اینکه آبرویت را خرج دنیا کنی... چگونه با بچه‌هایمان رفتار کنیم تا آبرودار باشند، بدون اینکه نیازی به توجه دیگران داشته باشند؟...

(توضیح ضروری: متاسفانه جلسات ۱، ۲، ۴، ۹ و ۱۰ این مجموعه توسط متولی ضبط مراسم، ضبط نشده است و برخی از جلسات دیگر نیز از کیفیت پایینی برخوردار است. پیشاپیش از بابت نقص‌های موجود عذرخواهی می‌کنیم.)

فهرست

جلسه ۱ - صوت ندارد

اهمیت کسب آبرو

- کسب آبرو در دنیا
- کسب آبرو در آخرت
- کسب آبرو به واسطه امام حسین (ع)

جلسه ۲ - صوت ندارد

آبرومندی نزد خدا

- آبرومندی نزد خدا؛ یک نقطه حساس معنوی
- پیش آشنا باید آبرو داشت
- فخر فروشی، عامل از دست دادن آبرو نزد خدا

جلسه ۳

رابطه آبروداری با عزت و اخلاص

- مرز آبرو و عزت طلبی
- آبروداری و اخلاص

جلسه ۴ - صوت ندارد

آبروداری نزد دیگران

- حفظ آبروی دیگران
- تربیت خانوادگی برای بی‌نیازی از توجه دیگران
- حب مقام و تلاش برای آبروداری نزد دیگران در ما ایرانیان
- راههای جلوگیری از نیاز به کسب آبرو نزد دیگران

جلسه ۵

غربت و آبروداری

- زندگی غریبانه و بی‌نیازی از آبرومندی نزد دیگران
- زندگی غریبانه برای فرار از امتحان نیست
- غربت، مراتب متفاوتی دارد

جلسه ۶

کارکردهای آبرومندی

- ۱. آبرو عاملی درونی برای خوب بودن
- ۲. عزت نفس مانع خطا می‌شود
- ۳. تعدیل رفتارها
- ۴. احساس پُر بودن
- ۵. آبرو، لازمه زندگی فردی و اجتماعی
- ۶. آبرو وسیله‌ای برای آرامش و بندگی بهتر

جلسه ۷

معامله آبرو

- روش خدا در تقسیم آبرو
- معامله آبرو، سخت است
- معامله آبرو در نزد اولیاء خدا
- آمادگی برای معامله آبرو

جلسه ۸

توجه به قیامت برای آبروداری مخلصانه

- نیاز شدید به آبرو در روز قیامت
- فشار روحی بی آبرویی در روز قیامت
- اهمیت حفظ آبروی دنیوی در روز قیامت
- آبروی انسان نزد خودش

جلسه ۹ – صوت ندارد

تمنای آبرو نزد کافران و فاجران

- آبرومندی پیش خدا و پرهیز از تمنای آبرو نزد بدها
- علل جذابیت آبروداری نزد بدها

جلسه ۱۰ - صوت ندارد

آبرو و رابطه با خدا

- نیاز؛ زمینه‌ساز ارتباط
- نیاز به آبرو و گدایی مستمر از خدا
- حفظ احساس دائمی فقر الی الله
- کسب آبرو با امام حسین (ع) و خدا خواهی

آثار تربیتی عزای حسین(ع)

(مهدیه تهران - محرم ۸۵ - ۴ جلسه)

معرفی بحث

شرکت در مجالس روضه و عزادار بودن برای امام حسین(ع)، به صورت خودبخودی، یک سری اثرات تربیتی در ما دارد (در این جلسات ۴ اثر معرفی شده)...

اولین اثر تربیتی کربلا، اصلاح خانواده است... جامعه‌ای که برای یک خانواده بسوزد، خانواده‌دار می‌شود... هر کسی از روضه می‌آید، با خانواده‌اش مهربان‌تر می‌شود، چون روضه‌ها اکثراً خانوادگی هستند... روضه‌ی علی اکبر(ع)، داستان عشق امام حسین(ع) به فرزندش است. پسرها با این روضه به پدر مؤدب‌تر می‌شوند و پدرها به جوانشان مهربان‌تر...
اما تاثیرپذیری از روضه یک شرط هم دارد...

فهرست

جلسه ۱

فرازمانی و فرامکانی بودن آثار تربیتی امام حسین (ع)

- اصلاح و تربیت فردی و اجتماعی
- انتظارات تربیتی از محرم داشته باشیم
- مقاومت نکردن؛ شرط تأثیرگذاری امام حسین (ع)

جلسه ۲

اولین اثر تربیتی: تقویت روابط خانوادگی و مهربان تر شدن

- تأثیر روضه امام حسین بر روابط خانوادگی
  - کمبود محبت در خانواده، ریشه بسیاری از گناهان
  - دنبال محبت کردن باشیم نه محبت دیدن
- خاصیت امام اصلاحگری است

جلسه ۳

دومین اثر تربیتی: تقویت روحیه ایثار

- آثار وضعی و طبیعی ماه محرم
- ۱. مهربان تر شدن و تقویت روابط خانوادگی
- وظیفه صدا و سیما و آموزش و پرورش در قبال خانواده
- ۲. تقویت روحیه ایثار
  - ایثار یعنی چه؟
  - مؤمنان با هم ایثارگرانه رفتار می کنند نه منصفانه
  - رفتار پدر و مادر بهترین وسیله برای آموزش ایثار

جلسه ۴

سومین و چهارمین اثر تربیتی: «حفظ حداقل دین» و «ادب»

- ۳. حفظ حداقل دین
- ۴. ادب
- عزاداری، سبب افزایش اثرات تربیتی
- روضه حضرت ابوالفضل

مروری بر ریشه‌های واقعه کربلا

(مسجد حضرت زینب(س) - محرم ۸۵ - ۹ جلسه)

معرفی بحث

برخلاف آنچه مشهور است، پیامبر(ص) در میان ملّتی عقب افتاده نسبت به ملّت‌های دیگر ظهور نکردند. بلکه پیامبر در میان میراث‌بران فرهنگ پیامبران پیشین ظهور کردند که گرچه از آن فرهنگ ناب فاصله گرفته بودند، و نیز با اعراب بادیه‌نشین بی‌فرهنگ آمیخته شده بودند، اما همچنان آن بخش اصیل و شهرنشین عرب، از دیگر ملّت‌ها جلوتر و متمدن‌تر بودند. به بیان دیگر، پیامبر در میان مستعدترین جامعه برای دریافت عالیت‌ترین تعلیمات الهی ظهور کردند.... اگر مردم اینقدر مستعد بودند، چرا پیامبر نتوانست مردمی تربیت کند، که لااقلّ حرمت خون فرزندان را پاس بدارند؟ چرا توده مردم با امام حسین(ع) دشمن شدند؟ ... ریشه‌ها و عمق سیاسی و استراتژیک قیام عاشورا چه بود؟

فهرست

جلسه ۱

اهمیت آشنایی با تاریخ کربلا

- شناخت بیشتر و بهتر کربلا
- سؤالات مطرح و مهم در مورد تاریخ کربلا
- ضرورت درک عمیق تر تاریخ کربلا

جلسه ۲

ریشه‌های قیام اباعبدالله در تاریخ اسلام

- ویژگی‌های تاریخ اسلام
- اصلاح امت اسلام؛ ریشه قیام امام حسین (ع)
- آیا پیامبر (ص) خوب کار نکرده بود که امت چنین شد؟
- احترام پیامبر برای کرامت انسان، علت ناکامی‌ها

جلسه ۳

شناخت صحیح مردم عصر پیامبر برای تحلیل درست تاریخ اسلام

- عرب جاهلی و خصوصیات او
- فرهنگ و تمدن بالای اعراب
  - ادبیات بسیار قوی
  - حضور ادیان الهی
  - پذیرفتن رؤسا و حکام خوب
  - صفات اجتماعی برجسته
- بالا بودن سطح کار پیامبر علت سرپیچی مردم

جلسه ۴

ریشه‌های تاریخی قیام امام حسین (ع)

- شناخت صحیح جامعه عصر پیامبر (ص)
- بالا بودن سطح پیام پیامبر (ص)
- ساده‌سازی پیام در کربلا

جلسه ۵

ریشه‌های تاریخی قیام امام حسین(ع)

- ۱. بالا بودن سطح پیام رسول اکرم(ص)
  - حساب شده بودن تاریخ اسلام
  - شناخت دقیق‌تر سطح پیام و محدود نبودن به زمانی خاص
- ۲. تهدید اصل دین در زمان امام حسین(ع)

جلسه ۶

عمق سیاسی و استراتژیک قیام عاشورا

- مقابله با جریان دین ساز
- موفقیت در مقابله با جریان علنی کفر
- حفظ حکومت بر دین مردم
- تفاوت‌های قیام حسینی و قیام امام زمان (عج)

جلسه ۷

دشمنان امام حسین (ع) چه کسانی بودند؟

- ۱. یزید
- ۲. مردم کوفه (مؤمنان ضعیف)

جلسه ۸

علت دشمنی عمیق مردم کوفه با امام حسین (ع)

- سقوط دفعی در امتحانات الهی
- زمینه قبلی در دشمنان امام حسین (ع)
- اتفاقی معنوی در مواجهه با آدم‌های خوب

جلسه ۹

چرا اجرای دین سخت است؟

- عمل به دستورات دین سختی ندارد
- سختی اجرای دین در آقایی آن است
- تربیت شدن برای پیام سخت دین، از خانواده شروع می‌شود

ابعاد حیات

(هیئت نور - محرم ۸۵ - ۹ جلسه)

معرفی بحث

زندگی یک بازی است، اگر کسی در زندگی غصه خورد، خیلی این بازی را جدی گرفته. اما زندگی محترم هم هست. اگر زندگی برای انسان محترم نباشد، درستش نمی‌کند.

حیات ما، سه بعد دارد: «طول حیات»، مدت آن است و «عرض حیات»، امکاناتی است که برای دسترسی به خواسته‌هایمان داریم؛ و «ارتفاع حیات»، سطح و کیفیت آن است...

در این دنیا محدودیت‌های عرضی و طولی را نمی‌توان برطرف کرد، اما تلاش برای افزایش ارتفاع، میلیاردها برابر اثر دارد، آنوقت ما در این دنیا دنبال افزایش عرض حیات می‌رویم، و از ارتفاع حیات غافل می‌شویم...

فلسفه حیات این دنیا این است که معدۀ روح ظرفیت و آمادگی پیدا بکند، تا آن دنیا بیشتر بتوانی «خدانوشی» کنی...

اگر عرض دنیا محدود نبود، درگیرش نمی‌شدیم تا در این درگیری رشد کنیم، روحمان کش بیاید، و ظرفیتمان افزایش پیدا کند... اگر عرض دنیا محدود نبود، به ارتفاع نمی‌اندیشیدیم... و اگر عرض دنیا محدود نباشد، بازی با دنیا شکل نمی‌گیرد، مثل فوتبال که به اندازه همه توپ نیست... محدودیت‌های تشریحی یک فن است برای باز کردن و عبور از محدودیت‌های تکوینی...

زندگی را جدی بگیر، تا بتوانی با آن بازی کنی...

برخی از موضوعات مورد اشاره عبارتند از: ضرورت مهندسی فکر در مورد

حیات، مهندسی معنوی، مهارت‌های بازی با حیات دنیا...

فهرست

جلسه ۱

مختصات محبت به امام حسین (ع)

- امام حسین (ع) از هر امامی به ما نزدیکتر است
- محبت به امام حسین (ع)، حداقلی است
- محبت به امام حسین (ع) تلاش زیادی نمی خواهد
- محبت سهل به امام حسین (ع) را باید کامل کرد
- دل ناپاک نمی تواند مانع محبت امام حسین (ع) شود

جلسه ۲

مختصات تعریف زندگی

- اولویت تعریف زندگی
- داشتن دید کلان
- زیبا دیدن زندگی
- سرگرم کننده بودن زندگی
- محترم دیدن زندگی

جلسه ۳

مختصات تعریف زندگی

- محترم بودن زندگی
- طیب و زیبا بودن زندگی
- توجه ویژه به جایگاه آخرت

جلسه ۴

جایگاه مهم آخرت برای تعریف حیات

- علت توجه به آخرت برای تعریف حیات چیست؟
- فراغت از حیات دنیوی برای تعریف حیات
- رویگردانی پیامبر از کسی که به آخرت توجه ندارد
- جاودانگی حیات را باید در آخرت جست

جلسه ۵

شناخت عرض، طول و ارتفاع دنیا و آخرت

- اصلاح تلقی از حیات
- شناخت طول، عرض و ارتفاع حیات
- مختصات طول، عرض و ارتفاع حیات
- دید کلان و شناخت مختصات حیات

جلسه ۶

ساختار ذهنی ما در مورد حیات

- جایگاه حیات در یک ساختار صحیح ذهنی
- ساختار ذهنی ما درباره حیات آخرت
- ساختار ذهنی ما در مورد طول حیات
- ساختار ذهنی ما در مورد ارتفاع حیات

جلسه ۷

ضرورت مهندسی فکر در مورد حیات

- تقسیم بار مناسب
- داشتن رابطه‌ای خوش و خرم با حیات
  - عبادت احرار؛ نتیجه شکرگزاری از حیات
  - معرفت عمیق‌تر؛ نتیجه شکرگزاری از حیات
- نداشتن رابطه بد با دنیا

جلسه ۸

مهارت‌های بازی با حیات دنیا

- امکان برد، سرگرمی و هیجان می‌آورد
- با خیال راحت و آرامش با حیات بازی کن
- محدودیت عرض دنیا، لازمه انجام بازی است

جلسه ۹

فلسفه محدود بودن عَرَضِ دُنیا

- چرا عرض دنیا جذابیت دارد
- محدودیت تکوینی دنیا
- محدودیت‌های تشریحی دنیا

معنویت و تدبیر

(هیئت نور - محرم ۸۴ - ۱۱ جلسه)

معرفی بحث

رشد معنوی، یک امر خودبخودی نیست، «برنامه‌ریزی» و «تدبیر» می‌خواهد؛ همچنانکه برای رشد علمی و مادی خود هم برنامه‌ریزی می‌کنیم. ویژگی‌های «برنامه‌ریزی معنوی» چیست؟ برای «برنامه‌ریزی معنوی» در زندگی فردی یا اجتماعی به چه نکاتی باید توجه کنیم؟ برخی از موضوعات مورد اشاره عبارتند از: ساختار و کارکرد طبیعت، مهندسی اجتماعی، تعادل روح، تمایلات قلبی، تدبیر و تقدیر...

فهرست

جلسه ۱

هماهنگی ساختار دین با ساختار طبیعت و ساختار انسان

- فطرت‌های سه گانه: دین، طبیعت و انسان
- معنای فطرت = ساختار = شاکله
- طبیعت، بهترین استاد
- به خواسته‌های دل توجه کنیم
- برنامه‌ریزی طبیعی به کمک فطرت

جلسه ۲

چرا علی رغم تطبیق فطرت‌های سه گانه، به کمال نمی‌رسیم؟

• تطابق شاکله دین، با شاکله ما و با شاکله هستی، کار دینداری را ساده می‌کند

• ۱- استفاده غلط از «آزادی» و «آگاهی»

• ۲- استفاده غلط از «احساس» و نشناختن خواست واقعی دل

○ هوای نفس؛ عامل گمراهی از راه فطرت

○ آگاهی‌هایی که ما را به اشتباه می‌اندازد

○ علم ناقص؛ مقدمه توکل و ایمان به خدا

○ جایگاه گمان در علوم انسانی دانشگاهی

○ از نتایج علم نیم‌بند

جلسه ۳

به تعادل رسیدن انسان در احساس

- مبارزه با نفس برای متعادل ماندن
- معنای درست مبارزه با نفس
  - چرا برای خوب بودن و خوب ماندن، نیاز به مبارزه با نفس داریم؟
  - دو تلقی از مبارزه با نفس
- تأثیر محبت اهل بیت (ع) در به تعادل رسیدن انسان
  - محبت به اهل بیت (ع)، عقده و کمبود را از بین می‌برد
  - آثار محبت به اهل بیت (ع): توکل، عدم حب دنیا، شجاعت....
  - بی توجهی به محبت اهل بیت (ع) در تعلیمات دینی
  - محبت به اهل بیت (ع)؛ تنها راه خوب شدن
- دقت‌های لازم برای تدبیر معنوی
  - فهم عمیق از دین و شناخت «اولویت‌ها»
  - عدم تدبیر معنوی در کتاب‌های درسی
  - تغییر اولویت‌ها؛ اهتمام اصلی شیطان
  - توجه به تفاوت‌های فردی در برنامه‌ریزی معنوی
  - چگونه محبت به اهل بیت (ع)، ایجاد حکمت می‌کند

جلسه ۴

نیاز روح به تدبیر

- کمک طبیعت به تدبیر
- روح آدمی مانند جامعه نیاز به تدبیر دارد
- روش شیطان برای مقابله با تدبیر و راه مقابله با آن
- بر هم زدن و تغییر اولویت‌ها، مهمترین تلاش شیطان

جلسه ۵

موانع برنامه‌ریزی معنوی

● ۱- عمل کردن مطابق حال دل

- بی حالی و بی نظمی در برنامه‌های معنوی
- بی توجهی به خصوصیات برنامه‌ریزی معنوی

● ۲- برداشت غلط از تقدیر الهی

- منتظر توفیق ویژه ماندن و برنامه‌ریزی نکردن
- با تکیه بر تقدیر، از تدبیر دور نشوید
- بی توجهی به عقل به عنوان ابزار بندگی خدا
- نقش محوری فرد برای تدبیر معنوی

● ۳- قوانین من‌درآوردی اسلامی

● اولویت‌گذاری امور در برنامه‌ریزی معنوی

- تعیین هدف؛ اولین مرحله برنامه‌ریزی
- اشتباه در تعیین اولویت‌های معنوی فرهنگ عامه
- امام حسین (ع)؛ اولییتی که فراموش نکرده‌ایم

جلسه ۶

توجه به سه نوع رفتار مختلف در انسان

- ۱- رفتار بر اساس تکلیف
- ۲- رفتار بر اساس تمایلات
- ۳- رفتار بر اساس تشخیص
  - دشواری عمل بر اساس تشخیص
  - عمل به تکلیف از رفتار بر اساس تشخیص و تمایل راحت تر است
  - در تشخیص و تکلیف، تدبیر مهم است و در تمایلات، تزکیه
  - راهنمایی و راهکاری برای تشخیص صحیح

جلسه ۷

شناخت و هدایت تمایلات قلبی؛ مهمترین هدف امتحانات الهی

- هدف امتحان، بزرگ شدن روح و دل آدم برای ملاقات با خداوند متعال
- امتحان‌ها هدفش دل است، اما سر عمل مچ دل را می‌گیرند
- آیا دل، بدون عمل هم مورد امتحان قرار می‌گیرد؟
- امتحانات الهی برای تشخیص درست
- تفاوت بنده ضعیف و بنده جاهل
- ارزش فهم و تشخیص
- عاقل چه کسی است؟
- سیاست یعنی تعیین اولویت‌ها
- راه بالا بردن قدرت تشخیص

جلسه ۸

ضرورت برنامه‌ریزی معنوی در شرایط فعلی جامعه

• تدبیر معنوی برای مواجهه‌شوندگان با دین

- پرداختن به کارهای هنری و فرهنگی
- سهل‌گیری، روانشناسی دینی و برنامه‌ریزی برای مواجهه‌شوندگان با دین
- معرفی دین، از نقد شبهات غرب مهمتر است
- هدف برنامه‌ریزی، تسلیم منطقی مردم در مقابل دین است نه ایمان آوردن
- اثر محبت اهلیت بر پرورش عقل و حکمت
- نقطه ثقل برنامه‌ریزی معنوی بر پرورش حکمت و عقل است

جلسه ۹

چگونگی برنامه‌ریزی بدون حذف تقدیر و برنامه‌ی الهی

- سختی کار برنامه‌ریزی؛ جمع بین برنامه عبد و تقدیر مولی
- تعامل لحظه به لحظه خدا با بنده‌اش
- اهمیت ریزبینی در برنامه‌ریزی و مدیریت لحظات
- تفاوت محاسبه «نفس» با محاسبه «عمل»
- قاطی نشدن با دیگران برای پیدا کردن حس مدیریت
- اتلاف امکانات، مهمترین علت حسرت در روز قیامت
- اهمیت درک صحیح شرایط برای برنامه‌ریزی معنوی
- دقت و تدبیر در مدیریت زندگی اجتماعی

اولین فضیلت، آخرین امت

(هیئت نور - محرم ۸۳ - ۱۱ جلسه)

معرفی بحث

ایرانی‌ها در طول تاریخ نشان داده‌اند که باهوش‌ترین و با احساس‌ترین قوم هستند... و به همین دلیل، بیش از همه به مکارم اخلاق (قله‌های اخلاق) نیاز دارند... فقط مکارم اخلاق است که می‌تواند این روحیه بلند نظری و افراط‌گری ایرانیان را کنترل کند... بسیاری از مشکلات جامعه ما تنها با مکارم اخلاق است که حل می‌شود... و ایثار اوج مکارم اخلاق است... خدا آخرین امت را به واسطه ایثار بر امت‌های پیشین برتری داده...

اساس ایثار، ریشه در احساس عدم مالکیت دارد... میل به مالکیت یک میل اعتباری و دروغین است. میل اصلی ما میل به مالک است، که این میل منحرف شده... هر کسی رسید به عشق به مالک، هوس مالکیت از سرش می‌افتد، آن وقت یک ذره هم دلش نمی‌خواهد مالک باشد... ایثار در دوران بحران سخت است، اما ایثار در دوران امنیت سخت‌تر است... اولین عارضه یک جامعه دینی، نفاق است، و تنها راه از بین بردنش، ایثار مؤمنین است نسبت به منافقین...

فهرست

جلسه ۱

فضایل محرم

- شباهتهای ماه رمضان و محرم
- شباهت کعبه و کربلا
- کرم و لطف امام حسین (ع)
- ذکر مصیبت؛ حکایت رسیدن به کربلا

جلسه ۲

کربلا، درس زندگی

- ویژگیهای خاص دعوت حسینی
- سیره حسینی برای خوب زندگی کردن
  - ترس دشمن از آمدن کربلا به متن زندگی
  - شهدای کربلا، الگوی زندگی
  - اصلاح جامعه با سیره حسینی
- ذکر مصیبت: برخورد امام حسین (ع) و حر

جلسه ۳

ایثار مهمترین درس کربلا

- درس‌های جدید عاشورا
- خودسازی از درس‌های کربلا
- کربلا تجلیگاه فضائل
- ایثار مهمترین درس کربلا
- ذکر مصیبت: کربلا، اوج ایثار

جلسه ۴

نیاز ایرانیان به مکارم اخلاق برای زندگی سالم

- مکارم اخلاق، نیاز ایرانیان
- مکارم اخلاق برای زندگی سالم
- داستان‌هایی از عدم خودسازی
- اهلیت (ع) اسوهی ایثار و مکارم اخلاق
- «آیه فاستقم کما امرت» و بیان یک مکرمات اخلاقی
- ذکر مصیبت: کربلا مصداق «فاستقم کما امرت»

جلسه ۵

عظمت ایثار و شیرینی آن برای مؤمنان

- عظمت و جایگاه والای ایثار
- ماهیت و عناصر اساسی ایثار
- شیرینی ایثار برای مؤمنین
- ذکر مصیبت: سوگواری حضرت ابراهیم(ع) برای امام حسین(ع)

جلسه ۶

نقش مکارم اخلاق در جامعه

- نبود مکارم اخلاق، ریشه حادثه کربلا
- نیاز جامعه به مکارم اخلاق
- حل مشکلات جامعه با مکارم اخلاق
- ضعف در فرهنگ سازی مکارم اخلاق
- اساس ایثار
- سادگی انفاق با احساس عدم مالکیت
- ذکر مصیبت؛ شهادت حضرت علی اصغر

جلسه ۷

تئوریزه کردن درسهای عاشورا

- ایجاد انگیزه برای انجام اعمال دینی
- حماسه حسینی و وظیفه‌ی ما
- ذکر مصیبت

جلسه ۸

سختی و دشواری ایثار

- مقام ایثار و ایثارگر
- نقش و کارکرد ایثار در جامعه
- عناصر اساسی ایثار
  - ۱. عدم مالکیت
  - ۲. عدم احساس نیاز و منت نداشتن
- سختی و دشواری ایثار
- چهار راه برای آسانی ایثار
  - ۱. تغییر نگاهمان به دیگران
  - ۲. دیگران، مایه‌ی ارتقاء ما
  - ۳. خدمت به خلق، وسیله تقرب به خدا
  - ۴. ایمان، دلیل ایثار و دوست داشتن
- ذکر مصیبت: شهادت حضرت علی اکبر(ع)

جلسه ۹

سختی ایثار در جامعه

- ایثار، نیاز جامعه
- آفت ایثار: ایثار برای صاحبان قدرت
- سختی از رأی خودگذشتن
- ذکر مصیبت: ایثار عباس(ع)

جلسه ۱۰

راههای مبارزه با نفاق در جامعه دینی

- راه اول و دوّم: حذف ارزشها
- راه دوم: شناسایی افراد
- راه سوّم: جدی نگرفتن ارزشها
- راه چهارم: ایثارگری
- ذکر مصیبت: شب عاشورا

جلسه ۱۱

جمع‌بندی بحث ایثار

- سختی ایثار در دوران امنیت
- تئوریزه و نهادینه کردن ایثار
- نقش ایثار در تحکیم بنیاد خانواده
- ایثار، تنها راه برطرف کردن نفاق
- انواع رفتار ایثارگرانه
  - ۱. رفتار ایثارگرانه با تحمّل سختیها
  - ۲. تحمّل در مقابل جوان‌ها
- ذکر مصیبت: شام غریبان

چگونه یک نماز خوب بخوانیم؟

(حرم مطهر امام رضا(ع) - تابستان ۸۵ - آغاز ماه رجب - ۵ جلسه)

از جمله پرطرفدارترین و کاربردی‌ترین مباحثی است که تاکنون ارائه شده است.

معرفی بحث

راه ساده خواندن یک نماز خوب چیست؟ مهمترین ویژگی یک نماز خوب چیست؟ چگونه نماز بخوانیم تا از نماز لذت ببریم؟ چرا نماز در ما تاثیر نمی‌گذارد؟ نماز ما چه اشکالی دارد؟... و مهمترین راه ترویج نماز چیست؟

فهرست

جلسه ۱

نماز خوب

● چگونه دیگران را قانع کنیم نماز بخوانند؟

● تصور اشتباه از نماز خوب

● تعریف نماز خوب

○ ۱. کاهش نقایص زندگی

○ ۲. تنظیم روح آدمی

○ ۳. آباد کردن دنیا

○ ۴. کلید مقامات مادی و معنوی

● برخی از آثار نماز خوب

● سادگی و راحت بودن نماز خوب

● نماز ابتدایی، رعایت ادب

○ نماز در مرحله اول، رعایت ادب است، نه عشق‌بازی

○ خدا آداب نماز را واجب کرده، نه حال و گریه را

جلسه ۲

نماز مودبانه و حساب بردن از خدا

- رعایت ادب اولین گام برای نماز خوب خواندن
- شباهت نماز، به رژه نظامی
- آثار وجود عظمت خداوند در دل
  - فلسفه «الله اکبر» در نماز
  - عظمت، عامل محبوبیت
  - مشکل جهان مسیحیت
  - خدای فاقد عظمت در عرفان‌های وارداتی
- راه بهتر شدن نماز

جلسه ۳

آثار نماز مودبانه

● فلسفه‌ی تکراری بودن نماز

● آثار نماز مؤدبانه

○ ۱. حقارت دنیا در چشم انسان

○ ۲. استقلال شخصیت

○ ۳. سایر فواید...

● نماز متفکرانه

● نماز، راه خودسازی

موضوع: چگونه یک نماز خوب بخوانیم؟

جلسه ۴

نماز، تنظیم کننده روح

- نماز، تنظیم کننده روح آدمی
- رعایت ادب، قدم اول نماز
- بی ادبی در میان مسیحیان اروپا
  - گرفتن ادب از مسیحیان، ریشه جنایت های اسرائیل
  - بی ادبی در میان مسیحیان
  - آموزش بی ادبی در فیلم های غربی
  - لزوم آموزش ادب به بچه ها
  - بی ادبی، علت فروپاشی خانواده ها در غرب
  - قانونی کردن بی ادبی به پدر و مادر در غرب
- ثمرات ادب
  - وقتی که انسان کم می آورد
  - کنترل کننده هوای نفس
  - لذت از زندگی
- ثمره ی ادب ورزی هنگام نماز

جلسه ۵

نماز، بزرگترین استاد

- نیاز به استاد و نقش او در راهنمایی انسان
- نماز، بزرگترین استاد
- نماز، تمرین استقلال

موضوع: چگونه یک نماز خوب بخوانیم؟

زندگی در بستر شهادت

(مسجد حضرت زینب(س) - محرم ۸۴ - ۹ جلسه)

معرفی بحث

شهادت‌طلبی، فرار از یک زندگی خراب نیست، شهادت فدا کردن یک زندگی زیبا است. زندگی هدیه خدا به ما است. و خدا خوش‌زندگی‌ترها را برای شهادت گلچین می‌کند. داغ کربلا در لیاقتی است که شهدایش برای زندگی داشتند... برای بندگی کردن اول باید زندگی کردن را آموخت... امام حسین فقط استاد خوب مردن نیست، استاد خوب زیستن هم هست... این زندگی مکت خوشگلی است از حیات اصلی‌ای که باید در آن دنیا داشته باشیم. نه مکت را بزن زمین و نه مکت را روی سرت بگذار و تقدیش کن... زیبایی‌های زندگی چیست و امروزه ما چگونه آنها را از بین برده‌ایم و چگونه می‌توان آنها را دوباره احیا کرد؟ برای نقد زندگی در غرب، نباید ایراد بگیریم که چون نماز نمی‌خوانند و بی‌حجابند زندگیشان بد است، خود زندگی‌شان را ارزیابی می‌کنیم، ببینیم چه کسی بهتر، راحت‌تر، شادتر و امن‌تر زندگی می‌کند؟ ما یا آنها؟ از موضوعات دیگر می‌توان به «استقلال شخصیت، مهم‌ترین اصل برای زندگی خوب»، «اثر تلویزیون بر کاهش قدرت تمرکز»، «سرگرمی زیاد مانع زندگی خوب»، «تاثیر جزا و پاداش‌های فوری»، «نقد نظام ارزشیابی در آموزش و پرورش»، و «نقدی بر جایزه‌های حساب‌های قرض‌الحسنه»، اشاره کرد.

فهرست

جلسه ۱

فرصت محرم (قبل از ورود به بحث اصلی)

- ۱. زنده بودن مکان و زمان و ماندگاری تاثیر اعمال ما بر آنها
- ۲. تاثیر اعمال ما بر جسم ما
- ۳. فرصت استثنایی محرم به واسطه تاثیر امام حسین (ع) در عالم

جلسه ۲

ارزش زندگی

- زندگی در مکتب امام حسین (ع)، بی ارزش نیست
- تجربه بهترین زندگی زیر سایه حکومت امام زمان (عج)
- زندگی غربی، بهترین زندگی‌ها نیست
- برداشت غلط از رابطه دین و زندگی
- برای بندگی کردن باید زندگی کردن را آموخت
- مردم عالم، خوب زندگی نمی‌کنند
- سیدالشهدا استاد خوب زیستن است
- شهادت‌طلبی، فرار از یک زندگی خراب نیست
- نمونه‌هایی از ارزش زندگی نزد اولیاء خدا
  - ۱- دقت پیامبر اکرم (ص) در چیدن سنگ لحد
  - ۲- رونق خانه امام حسین (ع)
  - ۳- ائمه (ع) در کسب و کار و تجارت، دست داشته‌اند
  - ۴- زندگی زیبای امام حسین (ع) قبل از شهادت
  - ۵- حضرت علی (ع) و حفر چاه‌هایی که همچنان باقی‌اند
  - ۶- امام سجاد (ع) و تربیت شصت هزار غلام
- اگر خوب زندگی نکنی، از خدا ممنون نخواهی بود
- ظهور امام زمان (عج) کی اتفاق می‌افتد؟
- برای نزدیک شدن به امام حسین (ع)، نباید از زندگی چشم‌پوشی کرد

- خداوند، خوش زندگی ترها را برای شهادت گلچین می کند
  - داغ کربلا در لیاقتی است که شهیدانش برای زندگی داشته اند
  - امام حسین (ع) به دلیل ارزش زندگی، حیات با یزید را نپذیرفت
- شهادت، یک فرصت فوق استثنائی

جلسه ۳

زیبایی زندگی

- برداشت‌های بد از شعارهای عاشورا
- دادن جان بی‌ارزش، ارزشی ندارد
- زیبایی زندگی، منافاتی با بی‌علاقگی به دنیا ندارد
- زیبایی‌های زندگی در عاشورا
- تلویزیون، زیبایی زندگی را از بین می‌برد
  - ضرورت زندگی زیباتر برای مذهبی‌ها
  - تأثیر فکری منفی در فیلم‌های تلویزیون
  - سرگرمی زیاد، مانع آدم شدن است
  - ضعف قانونی در تولید فیلم با ضوابط دینی
- توانایی برای اداره زیبای زندگی
- عاشورا و زندگی زیبا
- روضه را کسانی می‌فهمند که زیبا زندگی می‌کنند
- زندگی زیبا، ارزش فدا کردن دارد

جلسه ۴

رابطه زندگی و مرگ

- امام حسین(ع) و درس خوب زندگی کردن
- برخی ایرادات تولیدات تلویزیونی
  - فلسفه حرمت برخی گناهان
  - بی توجهی به فلسفه تحریم قمار در برخی از مسابقات تلویزیون
  - پایین بودن سطح معرفتی کارگردانان ما
  - فقدان حکمت در تولیدات تلویزیون
  - برنامه‌های تلویزیون مردم را برای ماهواره آماده می‌کند
  - انتقاد ما، از کارهای خوب صدا و سیما است
  - کارگردانان ما
- امام حسین(ع) و درس خوب زندگی کردن
- چه کسانی راحت از زندگی دست برمی‌دارند؟
- راه چشم و دل سیر شدن
- راه‌های اصلاح زندگی
  - ۱- اصلاح نگاه به زندگی
  - ۲- شناختن خصوصیت‌های زندگی
- شناخت زندگی این دنیا
- زندگی محل رؤیت نشانه‌های خدا و عطشناک شدن برای آن دنیا

جلسه ۵

احترام گذاشتن به زندگی

• دلایل محترم بودن زندگی

- ۱- زندگی، محل رؤیت نشانه‌های خدا است
- ۲- زندگی، هدیه خدا به ما است
- ۳- آینده عجیب زندگی
- ۴- زندگی، ظرفی برای زنده بودن

• ویژگی‌های زندگی آخرت و زندگی دنیا

- رابطه اعمال دنیا بر چگونگی آخرت
- مرگ، قسمتی از زندگی است
- باور مرگ، زندگی را اصلاح می‌کند
- تلویزیون قدرت تمرکز را از آدم می‌گیرد
- اثر منفی موسیقی بر اراده
- کوتاه بودن زمان این دنیا، تحمل مشکلات را آسان می‌کند
- توجه به فانی بودن زندگی دنیا، لذت را معقول می‌کند

جلسه ۶

ما از غرب جلوتر هستیم (نقد تمدن غرب) (۱)

- درسی عمیق تر از امام حسین (ع)
- آیا غرب در مسایل اجتماعی پیشرفت کرده است؟
  - تحلیل‌های غلط در مورد وضعیت زندگی ما و زندگی در غرب
- گزارش یک گفتگو با برخی از مسئولین
- آیا غرب از ما پیشرفته تر است یا نه؟ علت عقب افتادن ما چیست؟
- محورهای مقایسه زندگی در ایران و غرب
- چرا ما عقب هستیم؟
  - آیا مسئولین کوتاهی کرده‌اند؟
  - آیا فرهنگ مردم ما از فرهنگ مردم اروپا پایین تر است؟
  - غربی‌ها پیشرفتی ندارند که از آنها یاد بگیریم
  - بر خلاف سخن مشهور، در غرب اسلام وجود ندارد
  - آیا مشکلات ما در بها ندادن به تحقیقات است؟
  - شناخت بهتر مردم و مسئولین
  - آیا ما دیر شروع کرده‌ایم؟
- راه‌های اصلاح وضعیت فعلی کشور به شیوه غربی
  - رفاه حداقلی مردم را تأمین کنیم
  - ارزش‌ها را از بین ببریم
- نظم حاصل از ترس، ارزشی ندارد

- بی خبری مردم غرب
- علت تأخیر در قیام مردم ایران
- ماهیت نظم و راستگویی در غرب
- ما اصلاً از غرب عقب نمانده‌ایم

جلسه ۷

ما از غرب جلوتر هستیم (نقد تمدن غرب) (۲)

- علاقه امام حسین (ع) به زندگی خوب و موفق
- این دنیا، دوران نامزدبازی ما با خداست
- خوب دانستن زندگی غربی، مشکل بزرگ جامعه ما است
- علل پیشرفته نبودن غرب
- علل پیشرفته بودن ما
- چرا غرب اصلاً پیشرفته نیست؟
  - ریشه صداقت در غرب
  - ریشه نظم و حوصله در غرب
- علت برخی از مشکلات ما
- وضعیت پیشرفته تر ما در مقایسه با غرب

جلسه ۸

استقلال شخصیت؛ اولین اصل زندگی خوب

- داشتن یک زندگی خوب، باعث بقاء ما و نابودی تمدن غرب

- زندگی غربی، یک زندگی غیر انسانی است
- خوب زندگی کردن ما به روشی غیر از سرمایه‌داری، راه نابودی تمدن غرب

- آینده درخشان ایران

- روش پیروزی ما بر غرب: ارائه برنامه زندگی

- ضرورت تقلیدی نبودن برنامه زندگی

- اهمیت حفظ استقلال و عدم دلبستگی به پاداش

- انجام کار بدون پاداش

- حفظ استقلال مردم در روش ائمه (ع)

- تاثیر جزا و پاداش‌های فوری

- تاثیر شرطی شدن

- استقلال شخصیت و شرطی نبودن اولین اصل زندگی خوب

- اصل آزادی و استقلال

- استقلال انسان در تربیت و دینداری

جلسه ۹

پیشرفت‌های تشیع در زندگی خوب

- علل پیشرفت مقدماتی غرب
  - استعمار دیگر کشورها
  - استفاده از علوم مسلمانان
  - جنگ‌های داخلی
  - استعمارگری
- موقعیت ممتاز شیعه در جهان اسلام
- تأثیر منابع رو زمینی اروپا در موقعیت آنها
- تأثیر پیشرفت ایران در کشورهای منطقه
- نفوذ یهود در کشورهای دیگر
- بیداری تدریجی مردم غرب

سحر خیزان

(رادیو قرآن - سحرهای رمضان - ۲۳ گفتار)

این گفتارها، برنامه‌های ضبط شده (بین ۵ تا ۱۰ دقیقه) بوده است که در سحرهای ماه مبارک رمضان از رادیو قرآن پخش می‌شده است.

معرفی بحث

آیا غیر از این است که هر محبّی خلوت با حبیب خودش را دوست دارد؟ آیا اساساً ما تا کنون به این احساس «نیاز به خلوت کردن با خدا» رسیده‌ایم؟... اینقدر این احساس نیاز به خلوت بالا می‌رود که سرایت پیدا می‌کند به زمان... سحرخیزی چه فوایدی دارد؟ یکی از فواید سحرخیزی، تمرین استقلال است... راه‌های سحرخیزی چیست؟ چگونه به سحرخیزی خودمان استمرار ببخشیم؟...

فهرست

- گفتار ۱: اهمیت دعا و احساس نیاز در ماه رمضان
- گفتار ۲: سحر هنگامه مناجات
- گفتار ۳: انگیزه‌های مناجات در سحر
- گفتار ۴: عظمت و شیرینی روزه ماه رمضان
- گفتار ۵: رعایت آداب ماه رمضان
- گفتار ۶: درک شیرینی و جوب روزه ماه رمضان
- گفتار ۷: درک تنهایی انسان در نیمه شب
- گفتار ۸: نیت بیدار شدن در سحر، اولین گام در سحرخیزی
- گفتار ۹: گفتگو با خدا، بهترین راه گشودن ابواب مناجات
- گفتار ۱۰: یک گام عملی برای سحرخیزی

- گفتار ۱۱: سحر لحظات شادی مؤمن
- گفتار ۱۲: نگاهی به راههای حفظ شیرینی عبادت
- گفتار ۱۳: برخی فواید سحر خیزی
- گفتار ۱۴: فراهم کردن زمینه‌های درک شب قدر
- گفتار ۱۵: برخی فواید سحر خیزی
- گفتار ۱۶: گفتگو با خدا و امیرالمؤمنین (ع) در شب قدر
- گفتار ۱۷: بهره‌گیری از شب قدر
- گفتار ۱۸: گفتگو با خدا و امام زمان (عج) در لحظات آخر شب قدر
- گفتار ۱۹: سحر خیزی مهمترین عامل شادمانی
- گفتار ۲۰: نگاهی به راههای ایجاد انگیزه دائمی برای سحر خیزی
- گفتار ۲۱: سحر خیزی به یاد مهدی فاطمه (س)
- گفتار ۲۲: بی تفاوتی نسبت به تشویق‌های خداوند درباره نماز شب
- گفتار ۲۳: بهره‌گیری از لحظات آخر ماه رمضان

رتبا؛ مروری بر رتبه‌های قرآن

(رادیو قرآن – سحرهای رمضان – ۳۰ گفتار)

این گفتارها، برنامه‌های ضبط شده (بین ۵ تا ۱۰ دقیقه) بوده است که در سحرهای ماه مبارک رمضان از رادیو قرآن پخش می‌شده است.

معرفی بحث

«انگار آدم به یک امید بیشتری رتبه‌های قرآن را می‌تواند در خانه خدا عرضه بدارد. هم قرآن خواندن است هم دعا ...» در ضمن مروری بر رتبه‌های قرآنی، برخی از آداب دعا، ارتباط قرآن و مناجات، مناجات با قرآن و ... مورد اشاره قرار گرفته است.

فهرست

- گفتار ۱: ورود به ماه رمضان و بهره‌گیری از آن
- گفتار ۲: همراهی خدا با بندگان
- گفتار ۳: بهره‌برداری از ماه رمضان
- گفتار ۴: تأمل در رتبه‌های قرآن
- گفتار ۵: توضیح آیه «قل رب ادخلنی مدخل صدق و...»
- گفتار ۶: کمک خواستن از خدا در تمامی امور
- گفتار ۷: ذکر خوبیها در خانه‌ی خدا برای ایجاد امید
- گفتار ۸: استفاده از تنوع موجود در ادعیه برای ارتباط بهتر با خدا
- گفتار ۹: گفتگوی با خدا برای شکایت از عوامل و اسباب بدبختی انسان
- گفتار ۱۰: دعا برای موفقیت در عمل
- گفتار ۱۱: تفکر در خلقت

- گفتار ۱۲: اهمیت ترس از عذاب الهی
- گفتار ۱۳: طلب مغفرت
- گفتار ۱۴: راه رسیدن به جایگاه طلب وعده‌های الهی
- گفتار ۱۵: تأثیر دعای والدین در سعادت انسان
- گفتار ۱۶: طلب مغفرت از درگاه الهی
- گفتار ۱۷: دو دعای مداوم متقین
- گفتار ۱۸: دعای غیرمستجاب منافقین برای تأخیر مرگ
- گفتار ۱۹: دعای همسر فرعون هنگام شهادت
- گفتار ۲۰: درک ضررهای گناه
- گفتار ۲۱: دعای متقین در حق خانواده و طلب مقام امامت (جدید)
- گفتار ۲۲: دعا برای رهایی از آتش جهنم
- گفتار ۲۳: یکی از مناجاتهای اهل جهنم
- گفتار ۲۴: دعای ملائکه برای مومنین (همراهی ملائکه با مؤمنین در هنگام عبادت)
- گفتار ۲۵: لزوم بیشتر بودن دعاهاى اخروی
- گفتار ۲۶: دعا برای قبولی عبادات بعد از هر عبادت
- گفتار ۲۷: دعای برای ثبات قدم در راه دین
- گفتار ۲۸: دعا برای نجات مظلومان (اهمیت علاقه‌مندی به سرنوشت مظلومان و مؤمنان)
- گفتار ۲۹: شیرینی شنیدن پاسخ قبولی اعمال
- گفتار ۳۰: نقش توکل در زندگی

ولایت اعظم

(مسجد روحانی، عید غدیر سال ۸۴، ۱ جلسه)

معرفی بحث

عید غدیر، تنها عید ولایت علی(ع) نیست. ولایت علی(ع)، فرزند ولایت بزرگتری است که در غدیر در اوج تجلی قرار گرفت، و آن ولایت شخص نبی مکرم اسلام است...

در روز غدیر، برای نصب امیرالمؤمنین(ع)، آیه صریح قرآن نازل نشد. این بار خدا می خواهد پیامبر(ص) از ولایتش استفاده کند و علی(ع) را به رهبری امت منصوب کند. لذا پیامبر بود که فرمود: «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ». یعنی: چه کسی من را به عنوان ولیّ خودش قبول دارد؟ من می خواهم از قدرت ولایی خودم استفاده کنم!

اینجا دو تا ولیّ معرفی شد؛ یکی خود پیغمبر، یکی امیرالمؤمنین(ع)... غربت ولایت امیرالمؤمنین(ع) نیز مولود غربت ولایت رسول الله(ص) است... ریشه، در غربت رسول الله است!... خیلی ها فکر می کنند مردم فقط با ولایت امیرالمؤمنین(ع) مشکل داشتند و با ولایت پیغمبر(ص) مشکلی نداشتند، در حالی که اگر دردی در غدیر هست، درد ولایت پیغمبر است...

فهرست

- برتری عید غدیر از تمام مناسبت های دینی، حتی عاشورا
- خرج در عید غدیر، بالاتر از خرج ایام عاشورا

- علت بالاتر بودن ثواب دل شاد شدن در غدیر، از اشک ریختن در عاشورا

- غربت ولایت رسول خدا

- عظمت غربت امیرالمومنین، علت عدم ذکر از کربلا در دعای ندبه

- عظمت غربت ولایت رسول الله(ص)، علت عدم ذکر ولایت علی(ع) در قرآن

- علی(ع)، فدای غربت پیامبر

- امتیازهای خطبه غدیر به نهج البلاغه، زیارت جامعه، ...

- غدیر، تجلی ولایت پیامبر

- علت نیامدن ولایت حضرت علی(ع) در قرآن

- در غدیر، دو ولایت معرفی شد

- دو معجزه در غدیر

- ۱. معجزه کوچک: افتادن سنگ از آسمان

- ۲. معجزه بزرگ

- غدیر، اوج التهاب قلب رسول خدا

- درد دل‌های پیامبر در خطبه غدیر

- چرا ما علی(ع) را بیشتر از پیامبر(ص) دوست داریم؟

- کسانی که دوست ندارند از رسول خدا(ص) اطاعت کنند...

- ۱. مومنین ضعیف

- ۲. منافقین با رسول مخالفت می‌کنند، نه با خدا

- بزرگترین قسم قرآن

- خیلی‌های فکر می‌کنند، مردم با رسول الله(ص) مشکل نداشتند!

- اهل بیت، فدایی حفظ حرمت ولایت پیامبر(ص)
- غم امام زمان در روز غدیر
- چرا پیغمبر نمی خواست علی را معرفی کند؟

نقد تمدن غرب

دانشگاه علوم پزشکی ایران - میلاد پیامبر اعظم (ص) - سال پیامبر اعظم (ص) - ۱۳۸۴

معرفی بحث

ما پیامبر اسلام (ص) را دوست داریم و به او احترام هم می‌گذاریم، اما از اثر کاری که انجام داد، چقدر خبر داریم و ارزیابی‌مان درباره اثر رسالت رسول خدا (ص) چقدر است؟

در این جلسه تمدن اسلامی، با تمدن غرب مقایسه شده است. خیلی‌ها که به غرب رفته‌اند، می‌گویند، آنها در اسلام و انسانیت از ما پیشی گرفته‌اند. صداقت در آنجا بیشتر وجود دارد. نظم و هماهنگی، همکاری و مدیریت‌پذیری در آنجا بهتر رعایت می‌شود. آیا این حرف‌ها اشتباه است؟

متن برگزیده

ما پیامبر اسلام (ص) را دوست داریم و به او احترام هم می‌گذاریم، اما از اثر کاری که انجام داد، چقدر خبر داریم و ارزیابی‌مان درباره اثر رسالت رسول خدا (ص) چقدر است؟

الان وضع جهان اسلام و تمدن اسلامی، اثر کار رسول خدا است. ممکن است در این اثر کاستی‌هایی باشد که تقصیر رسول خدا نیست و به نافرمانی‌های ما مسلمانان برمی‌گردد، اما به هر حال ارزیابی تمدن اسلامی، ارزیابی رسالت رسول خدا هم هست. تمدن اسلامی و امت اسلامی که نام

پیامبر اکرم بالای سر او است و حاصل رسالت پیامبر است را مقایسه کنیم با تمدن غرب...

مشهور است که آقای سید جمال الدین اسدآبادی پس از برگشت از سفری که به اروپا داشتند، فرموده بودند: «من به غرب رفتم، اسلام را در آنجا دیدم، به شرق آمدم، مسلمانان را اینجا دیدم». یعنی رفتم آنجا نظم دیدم، پشتکار دیدم، دقت دیدم، صداقت دیدم، ... اما آمدم اینجا بی نظمی دیدم، دروغ دیدم...

این سخن را امروزه هم به گونه‌ای دیگر می‌گویند. می‌گویند غربی‌ها از نظر ایمانی، از نظر ظلم به دیگران و از نظر ابتدال در وضعیت بدی هستند، اما نباید از انصاف گذشت، آنها بالاخره در خیابان‌ها فرهنگ رانندگی دارند، در اداره‌ها یک هماهنگی و نظمی هست، مردم مجبور نیستند به هم دروغ بگویند، راست می‌گویند، انگار آنجا همه چیز مرتب و حساب شده است...

کل این جامعه اسلامی و جهان اسلام با همه ایرادهایش اینقدر فاصله‌اش از نظر «ارزش‌های انسانی» از غرب زیاد است و جلوتر است که شما افغانستان طالبان را به وضوح می‌توانید ترجیحش را بر فرانسه و فرهنگ لندن و فرهنگی که در زندگی مردم مغرب زمین هست، ببینید. اصلاً چه جای مقایسه است بین جامعه اسلامی و جامعه غربی!...

می‌دانید در مغرب زمین چه کار کرده‌اند که مردم به هم راست می‌گویند؟... وقتی شما در یک جامعه ارزش‌ها را از بین بردی، دیگر کسی دروغ نمی‌گوید... شما حیا را بگذار کنار، راحت صداقت پدید می‌آید. آیا هر صداقتی برای ما شیرین است؟! آیا صداقتی که در غرب هست برای ما ارزش دارد؟!... می‌دانید

نظمی که در غرب هست، به چه قیمتی به وجود آمده...

فهرست

- ارزیابی جامعه اسلامی امروز، ارزیابی اثر رسالت رسول خدا
- محور ارزیابی: آیا امروزه تمدن غرب از تمدن اسلامی جلوتر است؟
- ارزیابی غلط ولی مشهور: غرب جلوتر است
- ارزیابی غیر مشهور: تمدن اسلامی جلوتر است
- نقد فضایل انسانی در غرب
- نقد صداقت در غرب
- نقد نظم در غرب
- از بین بردن ارزش‌های انسانی در غرب، نقشه یهود برای تسلط بر مسیحیان
- نقد دموکراسی (مردم سالاری) در غرب
- مقایسه زن در فرانسه با زن در افغانستان
- حقیقت نظام سرمایه‌داری در غرب
- جمع‌بندی و مقایسه جامع

شکوه امر خدا

(مسجد دانشگاه تهران - میلاد حضرت علی(ع) - سال ۸۶ - ۱)

(جلسه)

معرفی بحث

چرا قیمت واجبات از مستحبات بیشتر است؟ چون در مستحبات، هنوز انانیت و منیت وجود دارد، اما واجبات، انانیت آدم را فرو می‌ریزد. در مستحبات می‌گویی: «من» دوست داشتم انجام بدهم، اما در واجبات می‌گویی: دستور بود، مجبور بودم انجام دهم. به همین دلیل رشدی که انسان با انجام امر واجب می‌کند، به مراتب بیشتر از رشدی است که انسان با امر مستحب می‌کند... آن جایی که خدا امر کرده، برای این است که تو را به کمال برساند، برای اینکه نباشی، تمرینی بکنی در نبودن خودت،... و آن جایی که امر نکرده است، فرصت داده تو جستجو کنی و «امر» پیدا کنی، تا این «من» را در وجود خودت نابود کنی...

آن وقت اگر شما خواستی با مستحبات هم رشد کنی و بالا بروی، باید چه کار کنی؟ باید بگویی خدایا من این کار مستحب را انجام می‌دهم نه به عشق اینکه من دوست داشتم انجام بدهم، بلکه به عشق اینکه گوشه چشمی فرموده‌ای، اشارتی فرموده‌ای، اذنی داده‌ای...

اگر مستحبات را به این دلیل انجام بدهی که «من» دوست داشتم انجام بدهم، می‌شود مستحبات خودپرستانه. اما اگر به این عشق انجام بدهی که چون

خدا یک ذره اذن داده است، این می‌شود مستحبات خداپرستانه... ولی خدا وقتی امر می‌کند... و وقتی امر نمی‌کند، منتظر است شما بروید و امر او را تمنا کنید...

فهرست

- جستجوی امر خدا
- اعتکاف، جستجوی امر واجب
- دینداری براساس انانیت و لزوم مبارزه با آن
- معنای ارتباط عاشقانه با خدا
- زیبایی امر الهی و رابطه عبد و مولا
- امر الهی، ظرف رابطه عاشقانه عبد و مولا
- جستجوی امر ولی خدا برای مبارزه با انانیت
- اتهام به ولی خدا هنگام امر و نهی
- طلب امر ولی، علامت دوست داشتن بدون انانیت
- امام، به اندازه خودخواهی‌ات در محبت به او، دلت را می‌زند
- اجرای امر، راه مبارزه با خودخواهی
- محبت خالص به ولی خدا، و راه کسب آن

درد دین

(بیت رهبری - عاشورای ۸۵)

معرفی بحث

در قدم اول، غرب تلاش می‌کرد دین را امری موهوم و خرافی جلوه بدهد، اما در مقابل معنویتِ دین شکست خوردند. اما الان سعی دارند دین را امری خصوصی جلوه دهند. می‌خواهند با ترویج دین خصوصی، «درد دین» را از دین مردم حذف کنند. برای این کار تبلیغ دین هم می‌کنند!... گویی همه به نوعی معنویت را ترویج می‌کنند! ولی زیرک باش...

دو نوع علاقه به دین وجود دارد؛

۱. یک نوع علاقه به دین، که البته شایع‌تر هم هست، علاقه به دینِ خود است. انسان بگوید نماز، قرآنم و...

۲. اما یک نوع دیگر از علاقه به دین، این است که انسان بگوید علاوه بر علاقه به دینِ خودم، دردِ دین هم دارم... و مهمترین درس عاشورا، درد دین است...

داشتن «درد دین» حساسیت به دو امر را لازم دارد. ۱- حساسیت به امر خدا، ۲- حساسیت به ولی خدا... چگونه درد دین را در خودمان افزایش دهیم؟... درد دین در مهندسی فرهنگی جامعه چه نقشی دارد؟...

فهرست

• انواع درس‌های عاشورا

○ ۱. درس هایی برای موقعیت های خاص

○ ۲. درس هایی برای همیشه

- دینداری فعالانه و منفعلانه
- درد دین، مهمترین درس همیشگی عاشورا
- درد دین، مانع خصوصی کردن دین
- راه افزایش درد دین
- درد دین به چه چیزهایی نیاز دارد؟
- جایگاه درد دین در مهندسی فرهنگی جامعه
- فاصله درد دین با درگیری

اولین قدم برای معرفی دین

(همایش معنوی جهان امروز – جوان فردا – تابستان ۸۵)

معرفی بحث

روشی که امروزه اغلب ما، برای آشنایی فرزندان خودمان با دین و معرفی دین به آنها به کار می‌بندیم، این است که از آموزش اصول دین، یعنی توحید، نبوت و... آغاز می‌کنیم. طبیعتاً نظام آموزشی ما نیز از همین روش پیروی می‌کند. اما عالمانه‌ترین و مؤثرترین راه برای آشنا کردن انسان‌ها با دین، و نفوذ دادن دین در روح بشر و حتی در روح خودمان، نه توحید است و نه نبوت، بلکه روشی است که پیامبر اکرم(ص) و ائمه معصومین(ع) از آن بهره می‌گرفتند و آن...

متن برگزیده

هرموقع از ما بپرسند اصول دین چند تا است؟ بنا بر رسم دیرین و آموزش‌های دوران خردسالی خودمان، پاسخ می‌دهیم که اصول دین پنج تا است: اول توحید، دوم عدل... اما اولین اصل و اولین حرف مهمی که باید از دین بدانیم، نه توحید است، نه عدالت است و نه حتی نبوت است، و نه امامت. ...نه اول باید خدا را شناخت، و نه اول باید نبوت را پذیرفت؛ اول باید آن آقا و شخصی را بشناسیم که می‌خواهد از خدا حرف بزند... قبل از پیامبری ایشان، اول باید خود ایشان، سیره و اخلاقیات ایشان را بشناسیم... نبوت را بعد از توحید باید شناخت، اما خود توحید را بعد از شناختن خود پیامبر باید شناخت... حتی شما قبل از اینکه قرآن کریم را بشناسید، نماز را بشناسید،

باید شخص پیامبر را بشناسید...

قبل از اینکه بیائید به بچه‌تان نماز یاد بدهید، قصه‌های زندگی پیامبر را آنقدر برایش بگوئید تا از پیامبر خوشش بیاید، پیامبر به دلش بچسبد، بعد بگوئید پیامبر این جور نماز می‌خواندند... این عالمانه‌ترین راه برای ورود و نفوذ در روح بشر است...

موضوعات دیگری که مورد اشاره قرار گرفتند، عبارتند از: دو دلیل تاریخی، تفاوت تاریخ اسلام با سیره نبوی، فایده رابطه عاطفی با پیامبر، آفت سرگرم شدن با فیلم،...

فهرست

- سیره نبوی، اولین قدم
- اولین قدم برای ورود به دین، شناخت شخصیت پیامبر است
- نگاهی به ویژگیهای شخصیتی و جایگاه ویژه پیامبر قبل از بعثت
- عالمانه‌ترین راه معرفی دین به جوانان (چرا معرفی شخصیت پیامبر، بر آموزش اصول دین مقدم است؟)
- اسناد تاریخی برای بیان اولیت شناخت سیره نبوی
  - ۱. روش پیامبر در معرفی دین به مردم
  - ۲. روش امیرالمؤمنین در نامه ۳۱ برای معرفی دین به جوانان
- ارتباط عاطفی با پیامبر
- چرا شیعه، بیشتر به ائمه (ع) پرداخته است تا به پیامبر؟
- جایگاه ویژه پیامبر اعظم (ص) در معرفت دینی و احکام اسلام
- شخصیت عاطفی پیامبر

- نمونه‌هایی از سیره پیامبر
- آداب خاص اجتماعی پیامبر
- سیره عبادی پیامبر (ص)
- ویژگی‌های شخصی پیامبر: اهمیت دادن پیامبر به آراستگی ظاهر
- چه کنیم تا با قرآن و اهل بیت سرگرم شویم؟ (آفت سرگرم شدن با فیلم)